

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opgericnt 21 Maart 1900
door Kolonel
G. E. V. L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIËN:
N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

HOOFDVERTEGENWOORDIGER IN NED.-INDIË:
Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostk.

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

DIT BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER
VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIË

DEN HAAG
TELEF. 36777

„AUPARADIS” Firma WEBER
& BARTELS

Salon de Coiffure pour Dames

TOUSSAINTKADE 2 bij de Prinsstraat - Tramhalte lijnen 2 en 3

PERMANENT HAIRWAVING, systeem Nestle, New-York

Schoonheids- en Anti-zenuwmassage - Moderne Haarwerken - Haarverven systeem Henné - Manicure
Bediening door geroutin. Kappers - Man spricht Deutsch - On parle français - English spoken

HOUD: Een sympathiek plan. — Indië, let op U.
saeck (teekening). — West-Ind. Bezoldigingen, door
C. K. Kesler. — Van Week tot Week. — Kunst,
Kunstnijverheid en Huisvljt. — Persoverzicht uit de
Ind. Bladen: I. Uit de Eur. Pers. II. Uit de Int.
Pers. III. Uit de Chin. Pers. — Oost- en West-Ind.
Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. —
Uit den Verren Vreemde. — Berichten der Afd.
(Jaarverslag 1925 Apeldoorn). — Mededeelingen: I.
Van het Dag. Bestuur, II. Van de Redactie, III.
Van het Inform-Bur. — Mutatiestaat van 16 tot
23 Juni.

HAAGSCHE ASSURANTIE COMP.
VOOR BRAND ENZ. VAN 1805
HOOPDKANTOOR:
BEZUIDENHOUT 1 — DEN HAAG
BRAND ■ BEDRIJF ■ INBRAAK

Instituut R. KUYPER

Amsterdam R. Vinkeleskade 61

Gecomb. mondel. en schriftelijke opleiding.

M.O. Staathuishoudkunde.

M.O. Staatsinrichting, alle acten Boekhouden (ook Staats-
praktijkdiploma) Gemeente-administratie. Ook studiege-
legenheid voor hen die geen examen wenschen te doen.
Prospectus met examenresultaten, aanbevelingen en op-
gave van hoofdleiders en leeraren voor ieder vak, alsmede
proefles op aanvraag kosteloos.
Mondelinge club- en privaattlessen in alle hoofdplaatsen.

BLOM & VAN DER AA

Bijkantoor: DEN HAAG

Hooge Nieuwstraat 34 (Tournooiveld), Tel. 15820*

KANTOREN o.a. in Bandoeng, Batavia,
Macassar, Medan, Semarang, Soerabaya

SPECIALE CONDITIES VOOR:

Reisbagage-verzekering

Reisongevallen

Noodhaven.

n/ Nederl.
Oost Indië

Eventuele schaden kunnen door een onzer kantoren in
Nederl.-Oost-Indië geregeld en betaald worden.

De A tot Z polis voor opstellen en voor in-
boedels in woonhuizen

DEN LEDEN wordt beleefd doch dringend verzocht,
bij adresverandering hiervan ten
spoedigste mededeeling te doen: in Nederland aan den
Heer Administrateur der Vereeniging, Heulstraat 17, Den
Haag; in Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den
Heer Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostk.

GEVESTIGD

FOTOGRAFISCH ATELIER
H. THEOBALD

voorheen firma CHARLS en VAN ES & Co.

BATAVIA-SOERABAIJA.

LAAN VAN MEERDERVOORT 189A.

TELEPHOON 33770.

••• 'S-GRAVENHAGE. •••

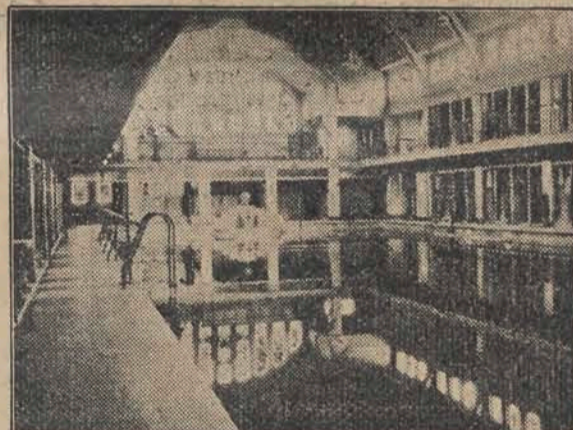
Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”

Telefoon 32739

Postrekening 69868

Weimarstraat 63, Den Haag.

In de onmiddellijke nabijheid van de Electriche
tramlijnen 3, 5 en 12.

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen
van hygiëne en comfort voor de bezoekers.

ZWEMBADEN - KUIPBADEN - DOUCHEBADEN

Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip-
of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.

Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

Accountantskantoor VAN LINGE

Wilhelminastraat 80 - DEN HAAG - Tel. 70922

Vertegenwoordiging in Ned.-Indië:

ADMINISTRATIEKANTOOR „UNIE”,

WINCKEL, DE LANGE & CO., Malang (Java)

BELASTINGZAKEN, ACCOUNTANCY en
Administratiën in Nederland en Ned.-Indië

E. D. VAN LINGE Rzn., Accountant, Den Haag

E. W. A. SNOEK, Oud-Insp. der Dir. Bel., „ ”

J. O. KOLKMEIJER.

Oud-Insp. van Financiën in Ned.-Indië.

W. J. L. DE LANGE, Accountant, Malang (Java)

Een sympathiek plan.

De heer P. J. L. Cleintuar, Spoorwegarts S.S. te
Meribon, deed ons een door hem in Indië ver-
reide circulaire toekomen van den volgende in-
houd:

Oproep tot alle Inhoemschen in Nederl.-Oost-Indië,
in het bijzonder van Java en Madoera.

Naar aanleiding van het „In Memoriam” gewijd
aan de nagedachtenis van wijlen den heer Mr. J. H.
Abendanon door Prof. Dr. J. A. G. Hazen, in het
Koloniaal Weekblad voor Oost- en West-Indië, d.d.
Februari 1926 No. 6, het lezen waarvan een ieder
eerste wordt aanbevolen, en indachtig de be-
ken, die ik gedurende mijn studie jaren in Am-
sterdam bij wijlen Z.H.E.D.G. had, voelde ik den
ang om bovenstaande tot U allen te richten, op-
er Comité's worden gevormd om bijdragen, hoe
ing ook, te verzamelen. Hierdoor kan een fonds
staan, hetwelk voor een deel kan worden besteed
aan een Gedenksteen en verder voor een Studie-
s, waaruit beurzen zouden kunnen worden
eend aan jongelieden van goeden aanleg en goe-
wille, die door omstandigheden niet in de ge-
heid zijn de studiën voort te zetten.

lien aan dezen oproep gehoor wordt gegeven,
het levensstreven van dezen zeldzaam grooten
ook na zijn overlijden worden bestendigd, tot
ngte van dagen.

ij voorbaat U allen dankend voor den verleen-
steun bij dit streven, dat naar ik hoop tot het
ngde doel mag leiden, teeken ik, enz.”

et is ons een groote voldoening dat de voortref-
ke biographie van Mr. Abendanon, welke Prof.
eu voor ons orgaan heeft geschreven, zoozeer
ndië de aandacht heeft getrokken; verschillen-
dagbladen en enkele periodieken (waaronder
onale Studiën) namen die levensschets zelfs in
geheel over.

har het sprekendste bewijs dat de woorden van
Hazen weerklank hebben gevonden, achten
och bovenstaanden oproep van den heer Clein-
Moge zijn sympathiek voornemen met goeden
lag worden bekroond! Red. Kol. Weekbl.

VLEESCHHOUWERIJ EN SPEKSLAGERIJ
VAN
D. ELINGS
HOFLEVERANCIER AAN
BEIDE HOVEN

PIET HEINSTRAT No. 81, DEN HAAG
TELEFOON 31843 5319

LEVERING VAN UITSLUITEND 1e KWALITEIT
RUND-, KALFS- EN VARKENSVLEESCH
Specialiteit in fijne WORST en VLEESCHWAREN

Opleiding tot Particulier Secretaresse
voor jonge dames uit de goede kringen, die M. U. L. O.-school, H. B. S., Lyceum of Gymnasium bezocht hebben. Zij, die deze opleiding gevolgd hebben kunnen tevens werkzaam zijn als **Correspond., Steno-Typiste.** Prospectus kosteloos

INSTITUUT „SCHOEVERS”
Stadhoudersplein 3 DEN HAAG, Telefoon 52594 | DELFT Noordeinde 13 | AMSTERDAM Nicolaas Witsenstraat 3

BREEKT MET DEN OUDEN SLEUR
VERWARMT MET

GAS

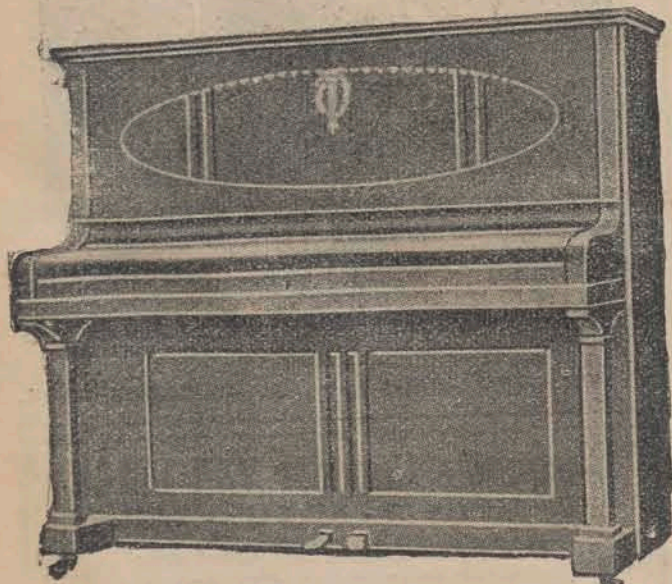
LW INTERIEUR

RECHTSKUNDIGE BUREAUX VAN DER GEER
ADVIES- EN ADMINISTRATIE-BUREAU
WITTE DE WITHSTRAAT 79 - DEN HAAG - TEL. 34325

INFORMATIES - BELASTINGZAKEN
REQUESTEN - HUURCONTRACTEN
RECHERCHEZAKEN - ECHTSCHIEDINGEN
VERDEDIGING IN ALLE STRAFZAKEN
Behandeling van alle **RECHTZAKEN** door geheel Nederland
Relaties door geheel Europa en Ned. Indië
Onze Bureaux tellen onder hare cliënten de grootste zaken van Den Haag

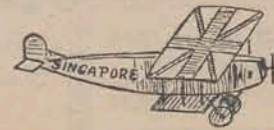
ADVIES f 1.— Contrôle toegestaan ADVIES f 1.—

CORN. P. LAUS - DEN HAAG
Piano- en Orgelhandel
SCHENKSTRAAT 165

Vertrouwde adres voor nieuwe en gebruikte Piano's
Stemmen en repareren vakkundig 5241
GEREEDMAKEN VAN PIANO'S VOOR DE TROPEN

BRIEVEN en stukken, de afdeling Advertenties betreffende, uitsluitend te adresseeren: Administratie Koloniaal Weekblad, Nobelstraat 20, Den Haag. Dus NIET enkel Drukkerij Ten Hagen.

Indië, let op U saeck!

... Eene vooruitziende en voortvarende Regeering wacht niet af, totdat zij door den loop der door dwingende behoeften genoodzaakt wordt den stroom des tijds te volgen, maar zij streeft er naar, de der toekomst te voorzien en leiding te geven aan de stroomingen, welke tot de vervulling dier behoeven voeren. Daarom ware het ergste en onverantwoordelijkste, wat wij zouden kunnen doen: stil zitten.

(Gen. Snijders: „De toekomst van het luchtverkeer Vragen des Tijds, 1925).

(Teekening voor het Kol. Weekblad).

West-Indische Bezoldigingen

door
C. K. KESLER.

Dit is een teer onderwerp om iets over in het midden te brengen, zoo teer, dat wij vreezen, door de aanraking van die gevoelige plek, velen te zullen ontstemmen, zoo niet erger. En toch, het schijnt ons, dat er nog wel wat over gezegd mag worden, ook na wat reeds in de rubrieken Suriname en Curaçao van dit blad is te berde gebracht. Nog wel wat, want het is een onderwerp, dat aan de overzijde van den Oceaan the topic of the day, of the whole year eigenlijk, uitmaakt, het onderwerp, waarover men niet uitgepraat raakt en dat steeds tot mopperen en kankeren aanleiding geeft. Zoo is het althans in de West; met de Oost zijn wij te weinig bekend en zullen die in het hieronder volgende daarom geheel buiten beschouwing laten.

Daarginds in de West, in Suriname en op Curaçao wordt over bezoldigingen gepraat, gepraat en nog eens gepraat, alsof er geene andere onderwerpen voor een draaglijk gesprek waren en niet het minst door de beide officieele lichamen, de Koloniale Staten en den Kolonialen Raad. Vooral in de maand April, als de begrotingen behandeld moeten worden, is het onderwerp bezoldigingen niet van de lucht en kijkt de goe-gemeente met Argusogen toe, of A. ook iets te veel, of B. misschien iets te weinig krijgt; ontvangen de plaatselijke bladen ingezonden stukken van C., die zich

benadeeld en van D., die E. te veel bevoordelugt en zoo het geheele alfabet door. En wordt het immer belangwekkende onderwerp 's avonds op de balcon en de stoepen nog extra nageplozen, met het eindresultaat, dat slechts zeer weinigen zijn, die zich niet over dat ontevreden gevoelen. Wij hebben dat bijgewoond en er ons jaren over verwonderd in de verschillende salarisplannen, die wij revue hebben zien passeeren, steeds een lijf brak, een dwarslijn, die de scheiding aangeschen de uit Nederland uitgezonden en de koloniën thuisbehoorenden. Onrechtvaardig hoogste mate, hooren wij in onze verbereds roepen; gelijk werk eischt gelijke bezoldiging. Welk verschil is er tusschen den in Nederland den in de tropen geboren Nederlander? En veel meer van dien aard, dat wij reeds tien van keeren hebben hooren verkondigen. En dan de storm, dien wij in onze verbeelding zoo opsteken, een weinig geluwd was, zouden daard antwoorden: Niet onrechtvaardig, maar tegendeel hoogst rechtvaardig, want al zijn Nederlanders, verschil bestaat er zeer zekerschen den in Nederland en den tusschen de kringen geborene.

Wat wij hieronder zullen trachten aan te Vooreerst dat rechtvaardigheids-element over zou zooveel te zeggen zijn, dat wij vreed redactie bezwaar zou moeten maken artikeltje, als te omvangrijk te plaatsen. daarover slechts enkele woorden. Waarom doorsnee-Nederlander naar de tropen? In de

F. BARTELS,
Schenkweg 90 Den Haag
DAMESKLEERMAKER EN BONTWERKER
ONTVANGEN de nieuwste modellen
JAPONNEN, BLOUSES

ANNO 1674.
MAATSCHAPPY TOT EXPLOITATIE
 VAN DE
STOOMWASSCHERY
 %BYVOET, ZON
 BLOEMENDAAL
 TEL. 22016. TEL. 22016.

och wel, omdat hij meent, daar betere vooruit-
 zichten te vinden, dan het Moederland hem kan
 aanbieden, om dus zijn eigen belang te dienen,
 waardoor hij tevens in den regel dat van de koloniën
 bevordert, want die hebben voortdurenden
 bevoer van versch bloed hoog noodig en kunnen
 het er niet buiten stellen. Trouwens de overheid
 kent dit laatste zelf; waartoe anders aanvragen
 de koloniën om uitzending van nieuwe ambte-
 naren; waarom hun vrijen overtocht eventueel met
 bezin toegestaan; waarom tegemoetkoming in de
 trustingskosten met nog vaak een gratificatie
 prij? Waarom ook de zeer juiste bepaling, dat na
 digen van het dienstverband de uitgezondene
 aanspraak op heeft, op overheidskosten naar het
 Moederland teruggezonden te worden, terwijl de
 in de tropen geborene, die op dat oogenblik in het
 Moederland is, die aanspraak niet kan doen gelden.
 Dit is oogenshijnlijk bevoordeeling van den
 Europeaan, doch staat in verband met de zeer
 eigenaardige verlobsbepaling, die tot voor niet zoo
 langen tijd voor uitgezondenen en in de tropen
 thuis behoorenden geheel gelijk waren. Zeer
 terecht is daarin eene wijziging gemaakt, waar-
 voor de aanspraken op verlof na een bepaalden
 maatgebroke diensttijd voor de laatste categorie
 enigszins beperkt werden. O.i. gaat dit verschil
 echter, tot schade voor de schatkist, tot schade
 ook voor den richtigen gang van den dienst nog
 lang niet ver genoeg. Waartoe dient het, tropen-
 menschen verlof toe te staan naar een voor hen
 vreemd land, naar een voor hen ongeëigend
 klimaat, naar eene omgeving, waar zij zich niet
 thuis kunnen gevoelen? Voor den Europeaan is
 dat alles voor oprissing hoog noodig; voor den
 in de tropen geborene echter is het even groote
 nadeel, als voor den Nederlandschen ambtenaar een
 uitstapje naar Noorwegen, of een dergelijk kouder
 land. Kan hij dat zelf bekostigen, hij ga daarheen
 niet volop, maar in zijn vacantielijd en niet
 kosten van de schatkist. Het bovenstaande is,
 om ons genoeg, om aan te toonen, dat in som-
 mige gevallen reeds de overheid hier en in de tropen
 wel degelijk onderscheid maakt tusschen uit-
 gezonden en in de koloniën thuisbehoorende amb-
 tenaren. En waarom doet zij dat? Toch zeker alleen,
 omdat zij ervan overtuigd is, dat aanvoer van nieu-
 we menschen voor den goeden gang van zaken daar
 onontbeerlijk is en dus aantrekkelijk ge-
 maakt dient te worden. Maar de doorsnee-Neder-
 lander gaat er ook heen met het voornemen, na
 een bepaald aantal jaren terug te keeren naar de
 omgeving, waar hij nu eenmaal door geboorte thuis
 behoort en zich thuis gevoelt. En zijn kinderen, als
 die heeft, hebben er recht op, in die omgeving
 zijner tijd weder zonder bezwaar te kunnen
 worden opgenomen, waarom zij eene moeder-
 landsche en niet eene koloniale opvoeding dienen
 krijgen. Die eischen kan de in de koloniën ge-
 borene niet stellen, behoort hij zelfs niet te stellen.
 Het is tusschen de keerkringen geboren en getogen
 behoort daar thuis; een verblijf in het Moeder-
 land is voor hem evengoed luxe, als voor den Ne-
 derlander een vacantië-uitstapje en eveneens is
 de opvoeding zijner kinderen in het Moederland
 die hij zich veroorloven mag, als hij die kan
 betalen, doch waaromtrent de overheid, die de
 arissen bepaalt, geene enkele verplichting heeft.
 Het alles wijst reeds op een verschil, maar er is
 er. Aangenomen, dat twee personen, de eene
 het Moederland uitgezonden, de andere in de
 koloniën geboren, in gelijken werkring geplaatst,
 denzelfden arbeid gesteld zijn, moeten dan
 niet gelijk gesalarieerd worden. O.i. niet; wie
 in het Moederland is, kan zonder twijfel met minder toe-
 den, die in den vreemde met allerlei niet ver-
 moelijkheden te worstelen krijgt. De
 is daar, om te bewijzen, dat dit waar is.
 Maar nog bovendien: de uitgezondene ziet ook,

als hij verstandig is, in de toekomst, waar zijn
 pensioen hem wacht en dan ontwaart hij, in de
 tropen aangekomen, dat hij in den regel achterstaat
 bij zijn daarginds geboren collega's, die daar hun
 geheelen diensttijd hebben doorgebracht. Voor
 pensioen toch tellen in vele betrekkingen in
 Suriname en op Curaçao slechts de helft der in
 Nederland doorgebrachte dienstjaren mede. Ver-
 krijgt dus iemand in Nederland op 18-jarigen leef-
 tijd eene betrekking waaraan t.z.t. pensioen ver-
 bonden is, en gaat hij op 38-jarigen leeftijd naar de
 West, dan heeft hij, daar aankomende, niet 20,
 maar slechts 10 voor pensioen tellende dienstjaren.
 Hij zal dus in de kolonie het Gouvernement 12
 jaren moeten dienen, om 20 of meer dienstjaren te
 hebben en tevens den 50-jarigen leeftijd bereikt te
 hebben, wat hem, zonder afkeuring wegens ziekte,
 aanspraak geeft op pensioen. Hij heeft dan dus 22
 dienstjaren, die voor zijn pensioen medetellen. Nu
 zijn tropische collega, die hetzelfde tractement
 eischt en het in den regel ook krijgt. Deze treedt
 eveneens op 18-jarigen leeftijd in dienst en verliest
 gedurende zijn geheelen diensttijd geen enkel
 dienstjaar. Hij heeft dus op 50-jarigen leeftijd niet
 22, maar 32 dienstjaren, waartoe de uitgezondene
 het als regel nooit brengt. En daar komt dan nog
 bij, dat de uitgezondene het risico loopt, niet tegen
 het klimaat te kunnen, waaraan de in de tropen
 geborene gewend is, en voor wien dus dat risico
 belangrijk minder is. O.i. stelt dit voorbeeld, dat
 aan de practijk ontleend is, duidelijk in het licht,
 dat hier aan de rechtvaardigheid te kort wordt ge-
 daan, wat alleen te compenseeren is, door den uit-
 gezondene eene belangrijk hogere bezoldiging toe
 te kennen, ook al waren daarvoor geene andere
 motieven.

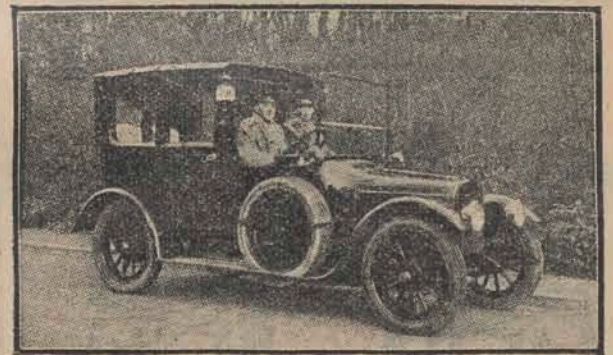
Maar waarom wachtte deze ook tot hij 38 jaar
 was, om naar de tropen te gaan; als hij daar eer
 geweest was, was het nadeel voor hem belangrijk
 minder geweest, zou hiertegen ingebracht kunnen
 worden. En ons antwoord op deze tegenwerping is
 dit: Al zou dit ook de ongelijkheid belangrijk ver-
 minderen, noch voor de kolonie, noch ook voor
 den belanghebbende is het in sommige gevallen
 wenschelijk, daar te jong heen te gaan. In vele ge-
 vallen heeft de kolonie noodig menschen, die reeds
 ervaring hebben opgedaan; beginners kan men
 daar in vele werkingen niet gebruiken; en voor
 den belanghebbende is het beter, dat hij reeds eene
 zekere zelfstandigheid verworven heeft, om hem
 in staat te stellen, zich vrij te houden van allerlei
 niet voorziene invloeden, die daarginds vrij zeker
 op hem zullen trachten te werken.

Doch het bovenstaande is niet het eenige, voor
 ons zelfs niet het gewichtigste motief, om de hooger
 aangeduide scheidingslijn te rechtvaardigen, of
 liever, haar noodzakelijk te maken. Voor ons is
 het gewichtigste, dat aangenomen dat overigens
 alle omstandigheden gelijk zijn, de arbeid, dien de
 uit het Moederland uitgezondene in een bepaalden
 tijd levert, dien van zijn, steeds in de tropen werk-
 zaam geweest zijnden collega kwalitatief en kwan-
 titatief onvermijdelijk zal overtreffen. Dat strekt
 niet tot eere van den eerste, noch tot schande van
 den laatste, — zij zijn eenvoudig verschillende per-
 soonlijkheden, die werken moeten in eene op
 Europeesche leest geschoeide maatschappij, waarin
 de Europeaan zich thuis gevoelt, de tropenmensch
 daarentegen vreemd is en waar hij gehandicapt
 wordt door allerlei omstandigheden, als invloed
 zijner omgeving, beperktheid van inzicht, waaraan
 hij niet veel kan veranderen, maar die toch niet
 nalaten haar invloed op zijne arbeids-prestatie te
 doen gelden. Dat gevoelt hij trouwens zelf. Waar-
 aan zou anders die drang toe te schrijven zijn,
 vooral in Suriname en in mindere mate ook op
 Curaçao, om het geboorteland te verlaten en in
 Nederland of in de Vereenigde Staten te gaan stu-
 deeren? Die neiging is natuurlijk onvoorwaardelijk

M-V-Z
MELKINRICHTING DER VEREENIGDE
- ZUIVELBEREIDERS -
 Badhuiskade 5 Scheveningen
 levert U
 tegen **concurrerende prijs**
 prima kwaliteit **Melk en Zuivel-**
producten. Probeert U eens onze
Prima Roomboter, de kwaliteit
 zal U bevallen!
 Deze artikelen dagelijks versch
 aan huis bezorgd. 5172

M **KERKPLEIN 11.12**
P.B. VAN MOORSELE & CO.
DEN HAAG
MOORSELE & CO.
Speciaal adres voor
het voordelig instal-
leeren van Woningen
 Ruime keuze in:
BEDDEN - MEUBELEN
TAPIJTEN tegen uiterst
billijke prijzen
GEVESTIGD SEDERT 1887 5145

J. HENNING Stalhouderij en **DEN HAAG**
 Autogarage
 Hugo de Grootstraat 2 en 4 Telefoon 32330

Speciaal ingericht voor levering van eerste klas Trouw-
 Automobielen en eerste klas Trouw-Rijtuigen 5188
LUXE VERHUUR **CIVIELE PRIJZEN**

ZOOEVEN VERSCHENEN: 5225
DOOR DE LUCHT
NAAR INDIË
 door
A. N. J. THOMASSEN A THUSSION V. D. HOOP
 met 112 illustraties op kunstpapier naar foto's, tijdens
 den tocht genomen en talrijke routekaartjes.
 PRIJS: ingenaaid f 5.25; in Prachtband f 6.90
 Zendt per omgaande uwe bestelling aan
N.V. KONINKL. NEDERL. BOEK- EN KUNSTHANDEL
VOORHEEN M. M. COUVÉE
 Laan v. Meerderv. 35 - DEN HAAG - Telefoon 35752
 Filialen:
 Klimophof 14, Tel. 35563 Theresiastr. 108a, Tel. 72444

A. LOTGERING
Tandarts
 Suezkade 72 - Den Haag - Tel. 32305
 Sprekuren: 8.30-9 v.m. 5211
 1.30-3 namidd., 7-8 namidd. (behalve Zaterdag)

Zelfs de fijnste
KENNER
van
MUZIEK
is opgetogen over de Muzikale
weergave der
ALTENA
Radio toestellen.
Kantoor: „ALTENA RADIO FABRIEK”,
Santhorstlaan 9, Wassenaar.
TELEFOON No. 6.

**N.V. STOOMWASCH-
EN STRIJKINRICHTING**
voorheen
H. A. v. STARRENBURG
OPGERICHT 1875
Fahrenheitstraat 168
TELEFOON 31791
'S-GRAVENHAGE

A. SCHRÖDER & CO
GROENMARKT 25, 26, 28
'S-GRAVENHAGE

Onze afdeeling
Kindermeubelen
is zeer uitgebreid en in alle
gewenschte kleuren verkrijgbaar
Ile ETAGE **LIFT**

INSTITUUT VOOR MAGNETISME EN MASSAGE
HOOGTEZON EN DIATHERMIE
W. F. WAGHTO, ARTS
Gevestigd v. GALENSTRAAT 70, b/h PR. HENDRIKPL.
Spreekuren: 8.30-10 uur voormiddag, 1.30-3 uur
namiddag 7-8 uur 's avonds. Spreekuur Oogarts:
Zaterdagmiddag van 3.30-4.30 uur. Magnetiseurs-
Masseurs: H. C. ORIF VAN AMSTEL, W. P. MÜNZE.

DE HAAGSCHE POSTZEGELHANDEL
NOORDEINDE DEN HAAG
Het beste en meest vertrouwde adres voor de In- en Verkoop van postzegels.
Wij koopen steeds alle betere Post- en Portzegels van Suriname en Curaçao tegen
zeer hooge prijzen. **VRAAGT PRIJSCOURANT**

goed te keuren, alleen, maar al te vaak, wordt daarbij de hulp van het Gouvernement ingeroepen en wordt die niet altijd voldoende gemotiveerd verleend. Gemotiveerd kan zulke steun van overheidszijde in het algemeen o.i. alleen dan geacht worden, als de gemeenschap behoefte heeft aan een bepaalde werkkraft en deze niet op andere wijze te verkrijgen is, dan door aan een bepaald persoon onder nauwkeurig omschreven voorwaarden de opdracht te geven, zich voor het geëischt werk te bekwalen. In alle andere gevallen dient o.i. de belanghebbende, die „hooger op” wil, de kosten van de studie daarvoor geheel zelf te dragen.

In sommige gevallen heeft men, als geacht werd, dat de door reglement of verordening voorgeschreven bezoldiging eigenlijk te laag was, of, als zich niet voldoende gegadigden daarvoor aanmeldden, de betrekking wel eens aantrekkelijker trachten te maken, door het toekennen van eene z.g. persoonlijke toelage. Ons lijkt dit in alle opzichten verwerpelijk, omdat zulk eene persoonlijke toelage te veel lijkt op een bijzonder gunstbewijs aan den begunstigde, wat niet kan nalaten in eene kleine maatschappij de afgunst van de minder bevoorrechtten op te wekken. Maar ook, omdat juist door het persoonlijke niet erkend wordt, dat in soortgelijke gevallen hogere bezoldiging gerechtvaardigd is.

Deze verschillende gronden deden ons in den aanvang schrijven, dat er eene scheiding dient gemaakt te worden tusschen de uit het Moederland uitgezonden en de in de koloniën geboren, zich uitende in eene belangrijk hogere bezoldiging voor de eersten.

Maar nu degenen, die, in de tropen geboren, in het Moederland of elders gestudeerd hebben en met Europeesche bevoegdheden naar hun geboorteland terugkeeren. Ook voor hen geldt o.i. het boven aangevoerde. Want in den regel zullen zij wel slechts een deel van hun studietijd buiten hun geboorteland, het grootste deel echter daarin hebben doorgebracht. En nu kan men wel, zooals reeds met sommige diploma's geschied is, de in de koloniën behaalde zoo maar gelijkwaardig verklaren aan de in het Moederland behaalde, ieder, die in de tropische maatschappij bekend is, weet, dat zij dat daardoor toch nog maar niet zijn, niet kunnen zijn, omdat op de verkrijging ervan zooveel invloeden werken, die in het Moederland eenvoudig niet bestaan. Wij onthouden ons hier opzettelijk van preciseren; wie in de West bekend is, zal zonder veel moeite die invloeden kunnen aanwijzen. Maar ook, al kan al het bovenstaande in dit geval uitgeschakeld worden, dan blijft toch dit, dat de tropenmenschen naar hun eigen omgeving terugkeeren, en daar weer thuis zijn, de uit het Moederland uitgezonden zijn en blijven in eene vreemde omgeving, die hen voor extra moeilijkheden op allerlei gebied voortdurend stelt.

O.i. zal alleen de boven aangegeven scheiding doeltreffend blijken te zijn, om aan het chronisch tekort aan Nederlandsche ambtenaren, waarmede men in de West reeds jaren sukkelde, een einde te maken. En Nederlanders moet men er nu eenmaal hebben; verstandige Curaçaonaars en Surinamers erkennen dat zelf. En er zal ook door voorkomen worden, dat men door te geringe aanmelding van sollicitanten genoodzaakt is, inferieure krachten naar de koloniën uit te zenden. Inferieure krachten kan men daar nog minder dan hier gebruiken, want er is veel en belangrijk werk te doen, werk, dat persoonlijkheid eischt, die weten aan te pakken en door te zetten.

Juni 1926.

Van Week tot Week.

Dinsdag 15 tot Maandag 21 Juni.

Een samenzwering in de Alaslanden (Atjeh). Kota Radja, 13 Juni (Aneta).¹⁾ Bij afwezigheid van den fungerend controleur te Blangkedjeren (Oostkust van Atjeh) ontving de luitenant-troepencomandant berichten van een samenzwering te Blangkedjeren en van aanvallen. Een nader onderzoek door den fungerend controleur, die dadelijk hierna waarts kwam, wees uit, dat twintig jongelieden een avontuur wilden wagen, doch door de hoeden waren tegengehouden.

Medan, 13 Juni (Aneta). Volgens de Sumatra post is ontdekt, dat het complot te Blangkedjeren in de Alaslanden uitgebreid was en een overval had beraamd, die niet is doorgestaan. Brigades van Kota Radja en Takengon zijn derwaarts vertrokken. De situatie is beheerscht.

Volgens een nader Aneta-telegr. is de leider van het avontuur, Mohamad Bin, gearresteerd.

Kapitein Behrens Civiel bestuurder. Kota Radja, Juni (Aneta). Kapitein Behrens, die over groot Atjeh-ervaring beschikt, is opgetreden als civiel bestuurder van de zuidelijke landschappen van Atjeh.

Een mislukte Gouvernementsbedrijf? Batavia, 17 Juni (Aneta). Het Bat. Nieuwsblad wijdt een hoofdartikel aan het Gouvernements goud- en zilvermijnbedrijf in Benkoelen. Het blad noemt de onderneming een volkomen debacle.

W. B. P. H. Stortenbeker †. Te Tilburg is overleden de heer W. B. P. H. Stortenbeker, gep. assistent-resident bij het Binnenl. Bestuur op Java.

Resident Th. A. Meister. De resident van Madoera, heer Th. A. Meister, is als zoodanig benoemd te Pekalongan.

Univ. examens. Leiden. Taalkundig candidaatsexamen Indologie de heeren Th. H. M. Loze, W. C. Scholten en K. P. Rijpstra.

Bekorting der reis van Ned-Indië. Om voor hare Indië komende passagiers, die ineens van Genua naar Nederland willen doorreizen, deze overlandreis gemakkelijker en vlotter te doen verlopen, tot nu toe het geval was, is de Stoomvaartmaatschappij Nederland met de Nederlandsche, Zwitsersche en Italiaansche spoorwegen oengekomen, om speciaal en uitsluitend ten behoeve van de passagiers dezer maatschappij de trein te laten loopen in aansluiting op de uit Indië te Genua arriveerende mailschepen.

Deze trein bestaat uit D-wagens eerste en tweede klasse, een restauratierijtuig van Genua naar Bazel, slaapwagens van Bazel naar Den Haag, alsmede een restauratierijtuig van Keulen naar Den Haag. De reisroute is via Milaan, St. Gothard, Bazel, Karlsruhe, Mannheim, Keulen, Zevenaar, Arnhem en Utrecht naar Den Haag. Plaatskaarten kunnen genomen worden naar Arnhem, Utrecht, Den Haag, Amsterdam en Rotterdam; reizigers van de twee laatstgenoemde plaatsen moeten te Utrecht overstappen.

De schepen arriveeren — zooals bekend — Genua op Zaterdag om de 14 dagen (gedurende Juni, Juli en Augustus op Zondag) des voormiddags 7 uur. In aansluiting daarop vertrekt de trein Zaterdagmorgen 10.30 van Genua. De verdere dienstregeling is: Aankomst te Bazel 20.29, aankomst in Den Haag 12.35 zomertijd, aankomst te Arnhem 10.35, aankomst te Utrecht 11.24, aankomst te Amsterdam M.P. vóór 1 Juli en na 15 September 12.17 en anders 11.58 (C.S. 12.16), aankomst te Rotterdam vóór 1 Juli en na 15 September 12.42 en anders 12.25.

Men is dus aanmerkelijk vlugger in Nederland dan met de gewone treinen. De passagiers kunnen zoowel voor den trein als voor den slaapwagen reeds aan boord bij den administrateur plaats bespreken; zij kunnen dan per se op plaatsen rekenen, zoowel in de gewone coupés als in slaapwagens.

Wat de regeling der bagage betreft, kan worden medegedeeld, dat alle colli's onmiddellijk na aankomst te Genua aan de kade gelost worden in douaneloosden vlak tegenover het schip gelegen. De groote bagage wordt daar gewogen en ingeschreven.

¹⁾ De tekst der Aneta-telegr. is ontleend aan „Het Vaderland”.

Drogisterij „De Korenbloem”
WED. G. BOLAND
Lijsterbesplein 1 - Den Haag - Tel. 3551
is Uw beste adres voor **Spécialité's, Parfumeriën, Toiletartikelen, Gummi, Bed-, Wagen- en Wiegzeilen, Badmutsen**
Babyweegschalen, Ondersteken, Windkussens te huur
Ruim gesorteerd in Yardley-artikelen. *Wijn-Depot*
Stofzuiger „Electrolux” te huur à 25 ct per uur, 8 uur f...
Thuisbezorgen zonder prijsverhooging.

WASCH-, STRIJK- EN GLANSINRICHTING
J. M. VAN DEN BERG
TASMANSTRAAT 15 - 's-GRAVENHAGE 5377

SPECIAAL ADRES VOOR INDISCHE FAMILIES

Het vervoer der passagiers en hun handbagage geschiedt per auto's van de kade vlak voor het schip naar het station.

De eerste boottrein vertrok van Genua Zaterdag 11. in aansluiting op het stoomschip Koningin der Nederlanden. (N. R. Ct.).

Ch. Grotendorst †. Te 's-Hertogenbosch is overleden heer L. Ch. Grotendorst, gep. kapitein der inf. O.-I. leger.

F. P. H. Prick van Wely †. Te Nijmegen is overleden dr. F. P. H. Prick van Wely, assistent in de Engelsche taal aan de R. K. Universiteit. De overledene was een bekend lexicoloog, die, toen hij leeraar in het Duitsch en Engelsch te Batavia was, ook veel studie maakte van het zgn. Koloniaal Nederlandsch. In dit verband schreef hij o.a.: Indische woorden en hunne equivalenten in de moderne talen. — De verindisching van ons Nederlandsch. — Neerlands taal in het verre Oosten, een bijdrage tot de kennis en de historie van het Hollandsch in Indië.

Lieutenant-generaal C. de Mooy †. Te 's-Gravenhage is in den ouderdom van 92 jaar overleden de oud-officier van gezondheid van het Indische leger, gep. luitenant-generaal-titulair C. de Mooy, ridder der Militaire Willemsorde en van den Nederlandschen Leeuw.

Oetomo en non-coöperation. Batavia, 21 Juni. (Aneta). Een besloten congres van Boedi-Oetomo heeft de Solosche motie tot politieke non-coöperation verworpen. Langdurige debatten over de toekomstige politieke houding leidden niet tot enig resultaat.

Predikantsvacaturen in Indië. De Indische commissie vestigt de aandacht op het feit, dat er thans op zijn minst 8 vacaturen als predikant in Oost-Indië te bezetten zijn. Wie goedgekeurd wordt kan dus op spoedige plaatsing rekenen. Het aanvangssalaris is gering, maar loopt spoedig op, en de Hollandische jaren tellen voor 9/10 mee, tot een maximum van 8. Wie 7 jaar hier predikant is begint dus met f 600.— enz. De leeftijdsgrens is 45 jaar; voor wie boven de 45 jaar is moet eerst Indië geploegd worden. Nadere inlichtingen verstrekt de secretaris der gen. commissie: Borneostraat 26, Den Haag, H. Schokking. (N. R. Ct.).

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt

Kunst in het Indisch Genootschap.

Op Vrijdag 18 dezer werd in de vergadering van het Indisch Genootschap — door sommigen bijgenaamd „Voor-parlement“ — des avonds om 7.45 uur — zoo vroeg, omdat de Leidsche professoren nog naar huis moesten — in de kamers van het Genootschap, Galensiraat 4 te 's-Gravenhage — waar ook de Koninklijke Bibliotheek gevestigd is — onder voorzitterschap van Prof. Mr. C. van Vollenhoven, door Pangeran Ario Soerjodiningrat een lezing gehouden over: „De ontwakende cultuur op Java“, gevolgd door een demonstratie.

Deze bijzondere avond mag in de annalen van het gezelschap wel met een extra streepje worden geteekend! Niet dikwijls — zoo ooit — is het voorkomen, dat een ontwikkeld, kunstzinnig Javaan van stellingen bloede, gehuld in zijn nationaal costuum, dat zijne edele trekken in al haar fijnheid doet uitkomen — in grooten eenvoud verhaalt van hetgeen hem naast aan het hart ligt: zijn hoogstaande volkskunst, die helaas eenweilang verwaarloosd, nu weer op te leven.

De aanwezigen velen der talrijke aanwezigen, waaronder ook vrouwen, werden dames, de bijzonderheid hiervan begrepen gevoeld hebben? De prins begon met te zeggen, dat de oude Javaan- cultuur oogenschijnlijk dood is, den nadruk legende op dit woord „oogenschijnlijk“ — 't schijnt zoo lededaagsche oogen — omdat er niet veel van aan licht is gekomen, dank zij de ongunstige tijdsomstandigheden, — maar in het hart van het volk heeft hij betoogde hij met warmte — als geboren arisan — toch altijd vormelijk, uiterst beleefd zich uitkend — hoe, tegen sommige beweringen in, de Javaansche kunst geen Hindoesche kunst zonder meer is. Al moge zij in de laatste tijden weinig schep-

Fa. v. ASMA VAN DONGEN
Lood-, Zink- en Sanitaire Werken
TOONKAMER
EDISONSTR. 142, TEL. 33314
DEN HAAG

pend geweest zijn, zij maakt wel degelijk deel uit van de Javaansche volksziel.

Sommiger opvatting: dat de tijd voor de Javaansche cultuur voorbij is, dat men zich daarin niet meer moet verdiepen — noemt de Pangeran geheel onjuist. Integendeel: uit 't oude moet z.i. het nieuwe worden opgebouwd. Een feit is, dat thans de jongeren de kunst zoodanig bestudeeren en weder opvatten. Ondanks den invloed der Westersche cultuur en haar in het Oosten verwarring stichtende kracht, is er z.i. in de laatste tien jaren een opleving der Javaansche cultuur, die hoop geeft, dat zij de invloeden van het Westen zal weten te verwerken, zonder haar eigen karakter te schaden, dus met behoud van haar speciaal Javaansche volkskunst-eigenschappen. Deze op kunstgebied zoo geheel met zijn volk meelevende en daarin voorgaande landsgroote, ziet deze gelukkige opleving zoolwel in het tooneel (de *wajang wong*) den dans, de muziek, de literatuur en de kunstnijverheid, als in de oprichting van volks-kunst-bevorderende vereenigingen als 't Java-instituut, waarvoor ook de Javaansche vorsten en intellectueelen groote belangstelling hebben, ook in de reeds veel presteerende tooneelbonden te Semarang en Solo, in *Krido Bekso Wiromo* te Djodja, waarvan de arbeid geleverd wordt door de Javanen zelve. Bij laatstgenoemde, in 1918 opgerichte school, waar niet alleen zuiver Javaansche muziek en zang, maar ook de *dalang*-kunst (de geschiedkundige voordracht bij het schimmenspel) belangeloos geleerd worden aan een ieder, die er aanleg voor heeft, ook aan Europeanen en waarvan Pangeran Ario Soerjodiningrat de ziel is, stond hij langer stil, verhalend, hoe de oprichting daarvan niet zonder vele moeilijkheden is geschied, niettegenstaande de Sultan van Djodja er zich voor verklaard had en de beweging nog altijd steunt en wel omdat de behoudenden meenden, dat die kunsten, als welker, alleen aan de hoven der vorsten mochten beoefend worden, dat het hof er door in luister af zou nemen. De praktijk heeft echter het tegendeel bewezen: er is veel meer belangstelling gekomen, vooral voor den Javaanschen dans, die voor het volk een plastische literatuur is. Er moet streng gewaakt worden tegen vervorming en verwording van den nationalen, Javaanschen dans, hoewel 't niet in de bedoeling der school ligt de ontwikkeling van dien dans en speciale artistieke scheppingen op dit gebied tegen te houden, integendeel uit 't grondig kennen en beoefenen der al-oude tradities kan het nieuwe, in hetzelfde grootsche volkskarakter blijvend, geboren worden.

Van het Westen kan de Javanen leeren: de methodische ontwikkeling der techniek, de wetenschappelijke en organisatorische manier van werken. Vroeger moest aan de Javaansche hoven de dans alleen door navolging geleerd worden, thans geeft *Krido Bekso Wiromo* vaste regels en voorschriften, welke de leerlingen op schrift krijgen. Zij zijn ook in het tijdschrift „Djawa“ gepubliceerd.

Typisch was, hoe de Pangeran vertelde, dat de vroegere leermeesters allerlei geheimen van den dans hadden, die zij hun leerlingen niet mededeelden, uit vrees voor concurrentie; de zijne wijdde op diens sterfbed hem eerst in het allerfijnste in. Hij zelf geeft echter alles aan zijn leerlingen.

In Indië, ook op onderscheidene eilanden van den Archipel, heerschen verschillende opvattingen van den dans, zelfs op Java zijn duidelijk voor den kenner schakeeringen waar te nemen. De oudste dans aldaar dateert uit de tweede helft der 18e eeuw.

Vrouwendansen, de *Sirimpi* en *Bedaja*, werden alleen op feestdagen van den vorst en voor hooge gasten gegeven, deze werden vroeger ook wel door knapen van 14—16 jaar uitgevoerd, doch sedert een twaalfstal jaren is dit gebruik afgeschaft. Wel worden nog wel eens mannenrollen door vrouwen vervuld, vooral wanneer tegelijk met den dans gezongen wordt, daar zang- en danskunst te zamen meer in de perfectie schijnt aangetroffen te worden bij het vrouwelijk dan bij het mannelijk geslacht.

Na uitlegging gegeven te hebben van de verschillende soorten van mannendansen, gelijk hij dit ook op het feest van den 12den in „De Twee Steden“ gedaan heeft, werden weder demonstraties gegeven van het dansonderricht, zooals dit in de drie klassen van *Krido Bekso Wiromo* gegeven wordt, waarbij dezelfde drie jongelieden optraden, de beide Europeanen thans echter in sportcostuum, wat minder stijf aandeed als het vorige avondtoilet en weder bleek, hoe de jonge Appel, ook door zijn slanken en lenigen lichaamsbouw, den meesten aanleg toonde.

WIJ LEVEREN U
DE MODERNSTE RADIO TOESTELLEN
geheel geconstrueerd volgens de nieuwste patenten en inzichten. Elk door ons afgeleverd toestel wordt ten volle gegarandeerd Voor Ziekenhuizen, Sanatoria, Pensionaten, Scholen etc leveren wij speciale toestellen
Fabriek en Laboratoria v. Radio Techn. Onderzoek
FIRMA BONTEKOE IRVING
HILVERSUM 5301
Kantoor: ALEXANDERLAAN 25, Telefoon 1630

Te huur aangeb. gem. Woning
Wegens sterfgeval te huur een woning (huis) geheel nieuw gemeubeld en ingericht, zeer gezellig en comfortabel, alle vertrekken voorzien van electr. lampen en kachels; gas en electricische comforen, degelijk gemeubeld, goed gestoffeerd, behalve het zilver, alles aanwezig.
Gelijkstraats: Suite met 2 jaarsmahaarden, groote serre en kleine mooie tuin, tuinhuis, brandstoffenbergplaats, gereedschapskast en tuinmeubelen. Keuken met gasfornuis en afz. Provisiekast met indeeling, gang met fontein en w.c.
1e étage: Suite met badkamer (bad en geysers) kl. kamer, 3 vaste waschtafels met stroomend water, 4 ledikanten met toebehooren, gang en w.c., jalousieën, schermen en rolluiken.
De woning ligt in de omgeving v.h. Wilhelmina Gasthuis, 3 minuten van het Vondelpark en heeft vrij uitzicht.
Dadelijk te aanvaarden voor klein gezin tegen nader te bepalen conditiën en overn. van telefoon, mits borgstelling.
Te bezichtigen op verzoek. 5329
Br. no. 79, boekhandel Monsees, P. Langendijkstraat 49, A'dam.

FA. A. DE VRIES
Drogist
Verplegingsartikelen
Kerkstraat 98 Telefoon 157
HILVERSUM 5142

Verwaarloos
Uwe gezondheid niet
Wendt U in geval van: Asthma, Bronchitis, zware Verkoudheid, Rheumatische aandoeningen, Jicht, Spit, enz. enz. tot
INHALATORIUM EN MASSAGE-INRICHTING
NASSAULAAN 2a - DEN HAAG
TELEFOON 13185 5245
Spreekuur van 2 tot 5 en volgens afspraak

Haarlem en Omstreken.

Inrichting voor Zenuw- en Geesteszieken
„DE KENNEMER“
Haarlem - Westerhoutpark 18 - Heemstede
Telefoon 12003
Dir.: E. C. WESSELS—MEIJNEMA
5294

JAC. HUIZER
HEEREN MODEARTIKELLEN
RUIM GESORTEERD
THOMSONPLEIN 22, DEN HAAG 5323

HOTEL-RUBRIEK

APELDOORN

HOTEL VAN DER BURG

1ste en oudste huis ter plaatse Modern comfort
5286 Volledige pensionprijs f 5.-

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“,
Bankapl. 2, Den Haag, Tel.
11486. Dir. bij Schev. B. 5033
Str. k. en w. op de logeerk.

BESCHIKBAAR.

Hotel Rest. „DUINOORD“
Sweelinckplein
Spec. bezocht d. Ind. Fam.
5020 OOSTERWIJK & V. D. LUUR

Hotel „Promenade“, Oude
Schev. weg 21, Tel. 50454
Prachtige ligging.
Matige prijzen. 5085

TEHUIS v. KINDEREN vanaf
2 j. doorl. en tijd, gr. tuin.
Holl. en Ind. ref. „Sunny
Home“, Veur b.d. Haag.

BESCHIKBAAR.

DE VELUWE.

„Den Lindenhof“ te Vierhouten (bij Nunspeet)
GEZELIG VACANTIEHUIS
Gelegen op het kruispunt aan den weg naar Apeldoorn,
Elspeet, Emst.
Prachtige boschrijke omgeving. Uitgestrekte heide.
Pensionprijs f 2.50 per dag.

Voor het bereiden van een
goede rijsttafel zijn de

Recepten van een Ind. Kokki

omnisbaar
„De Ind. Rijsttafel“ door
FR. BLOM, Schrijver van
„Moderne Kookkunst“,
verkrijgbaar bij den Boek-
handel en bij de Uitgeefster
Nobelstraat 20, Den Haag.

Prijs f 1.00

Leden van O. en W., eet steeds

KLINK'S FIJNE BELEGDE

BROODJES

PEKELVLEESCH
ROASTBEEF
HAM, ENZ.

Aanbevelend, W. F. KLINK,
Wagenstraat 109a - Den Haag - Tel. 17811
Wordt ook thuis bezorgd. 5235

N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-M^o
BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a

DEN HAAG

TELEPHOON

14427

5217

Wenscht gij te ontvangen 1e kwaliteit
brandstoffen, tegen billijken prijs en
gegarandeerde maat? Bel dan op 14427.

AAN DE LEDEN. Mogen wij op Uwe medewerking
rekenen om het ledental onzer
vereniging te doen toenemen? Als ieder lid slechts één
persoon introduceert, zal onze wekelijksche Mutatiestaat
een sprekende rubriek vormen, die getuigenis aflegt van
daadwerkelijk streven naar verhooging van den bloei
van „Oost en West“.

American Hotel - Amsterdam

Hotel en Café-Restaurant le Rang. 5007

Schoonste Ligging - Modernste Inrichting
Electrische Verlichting - Centrale Verwarming
Electrische Personenlift
Omnibus aan 't Station - Matige Prijzen

A. W. VOLMER, Directeur.

Tel. Interc. 4737 Code 5th Edition A. B. C.

Na een kleine pauze werd door Raden Soekanto weder, evenals in de Twee Steden, op meesterlijke wijze de schoone Kelonodans gegeven, ditmaal echter met de zoo noodige uitlegging van de betekenis der verschillende figuurlijke bewegingen, n.l. als volgt:

Fig. 1. *Milang-milung*. In de verte turend van links naar rechts, als verwachtte de danser zijn geliefde.

Fig. 2. *Oelap-oelap*. Trachtende nog beter in de verte te kijken, in de hoop, de geliefde te zien.

Fig. 3. *Métoeng*. Tellend op de vingers om te weten, of 't aantal zijner troepen voldoende is voor den strijd tegen zijn mededingers om de uitverkorene.

Fig. 4. *Njamber*. Een trippeldans, gecombineerd met een scherere vliegbeweging als uiting van blijdschap, in de veronderstelling, dat de uitverkorene de zijne zal worden.

Fig. 5. *Kepok tangan*. In de handen klappen om zijn geliefde te roepen, die den danser in zijn verbeelding verschijnt.

Fig. 6. *Ngoesap-ramis*. Den knevel opstrijkend.

Fig. 7. *Anta Djamang*. De kroon opzettend.

Fig. 8. *Ngogar-sinam*. De fijne voorhoofdhaartjes versierend plaatsend.

Fig. 9. *Minir Kepoeh*. Uitspreidend de afhangende plooien van de kam-pool. (sjejp).

Fig. 10. *Atrap Soemping*. De oorversiersels aanbren-gend.

Fig. 11. *Oekel tangan*. De hand in een mooie houding draaiend, waarschijnlijk bedoeld om de schittering van de ringen te bevorderen.

Fig. 12. *Lembejan*. De armen slingerend, als een elegante lichaamsbeweging om te bekoren.

Fig. 13. *Dalanan Soemping*. Spelend met het oor-versiersel, waarschijnlijk bedoeld ter verhooging van 't beoogde effect, te bereiken door 't bewegen van de kwasten.

Fig. 14. *Hatoer-hatoer*. Met groote plechtigheid een geschenk aanbiedend.

Fig. 15. *Dolanan Sondèr*. Spelend met de sjerp.

Fig. 16. *Dolanan soepe*. Spelend met de ringen.

Fig. 17. *Mendjangan rangah*. Weergevend een groot vertakt hertengewei, als symbool van schoonheid en trots.

Fig. 18. *Sekar Soewoen*. In verbeelding zijn geliefde verzoekend hem een bloem op 't hoofd te zetten.

Fig. 19. *Ngilo*. In den spiegel kijkende om zijn vol-maakte optooing te kunnen aanschouwen.

Bij iedere figuur deed de Pangeran, die zelf een bi-zonder elegant danser is, de bewegingen voor. Dit maakte dat de aanwezigen den dans beter hebben be-grepen en meer gewaardeerd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

Met daverend applaus werd warmen dank voor het genotene betuigd.

UITZENDINGEN

HOLL. DINERS EN RIJSTTAFEL

GR. HERTOGINNELAAN 92, TEL. 36347, DEN HAAG

FAM. PENSION

Beleefd aanbevelend, C. H. STAKMAN

Persoverzicht uit de Indische Bladen

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Het vraagstuk der werkloosheid in Indië.

Door een commissie van het Verbond van Vereenigingen van Landsdienaren, bestaande uit de heer *Hegt, Koch* en *Nooteboom*, is een onderzoek ingesteld naar den stand van het vraagstuk der werkloosheid in Indië onder arbeidskrachten, die door haar opleiding aangewezen zijn op een werkring in *gouvernementdienst* of in de *Westersche particuliere bedrijfsvereeniging*. Het rapport dezer commissie werd gepubliceerd in „*Vakbeweging*“ en in een openbare bijeenkomst te Bandoeng van het V. V. L., zonder nadere bestudeering door een motie onderschreven. Het rapport is, met zondeering van wat verouderd materieel, zuiver theoretisch gehouden. De huidige stand van het werkloosheidsvraagstuk is in cijfers noch grafieken vastgelegd. De politieke factoren, die het vraagstuk sterk beïnvloeden, zijn er niet in verdisconteerd. Op theoretische gronden wordt als eenige oorzaak voor het ontstaan en toenemen der werkloosheid aangewezen: de ontwikkelingsstendenz der Westersche koloniale samenleving, evenals de socialisten en communisten in Moederland de werkloosheid stellen op rekening het kapitalistische productie- en distributie-proces. crisis-werkloosheid herstellde zich op min of meer natuurlijke wijze. Het rapport gewaagt daarvan niet. Het geheele jaar 1922 en ook gedurende 1923 namen en las men van klachten en beschouwingen over werkloosheid onder Europeanen in Indië. Maar alle hoorde men er minder van. Er ontstond ter wege markt opnieuw vraag naar de producten der Europese cultures en tal van werkloosden vonden weer werkring, terwijl bovendien velen hunner gereïtreerd waren. Later erkent het rapport met betrekking tot de werkkrachten met een redelijk-goede opleiding en ervaring, welke aanspraak geven op betrekkingen, die voor jongelui uit den ontwikkelden middenstand in Nederland de moeite waard zijn uit te koopen dat de werkloosheid in deze kringen geen sociaal-stig verschijnsel is. Het *Soerabajasch Hbl.* (15 Mei 1926) durft nog een stap verder te gaan en te verklaren dat voor werkkrachten met redelijk-goede opleiding en ervaring en werklust, in Indië nog steeds een werkring te vinden is. De werkgelegenheid moge minder gevonden zijn dan in de jaren der hoogconjunctuur het was, voor de hiervoor bedoelde categorie is tenslotte nog wel steeds een betrekking te vinden en overtuigd ook volgens de ervaring der arbeidsbeurzen, het bod de vraag niet noemenswaard. Van werkloosheidsresultaat van abnormale conjunctuur is dan ook geen sprake. De bezwaren, in het rapport opgevormd, te het laten uitkomen van handels- en cultuur-geploeyerden acht het S. H. overdreven. Het spreekt vanzelf, dat de arbeidsgelegenheid daardoor wordt beperkt, doch zeker zullen de werkgeverskosten voor uitkomen laten vervallen, indien de kwaliteit van het aanbod in Indië deze luxe overboort maakt. In het rapport wordt overigens herhaaldelijk verklaard, dat er in de cultures voldoende arbeid-gelegenheid is, ook voor de abiturienten der *landboen cultuurscholen*. In de gewone Westersche be-nis van het woord bestaat er in Indië geen werkloosheid. Er is evenwel een ander soort werkloosheid welke in toenemende mate ernstiger wordt en zeker volle aandacht verdient. De omstandigheden hebben de arbeidsmarkt in Indië overvoerd met een aantal werkkrachten, die nauwelijks in de categorie *skilled labour* kunnen worden ondergebracht: jongelui met een schoolse kennis, die wat kunnen typen, zonder varing, in algemeene ontwikkeling niet uitgaande van het zgn. kleinambtenaarsexamen. Voor deze beidskrachten was vroeger plaats op de gouvenmentskantoren en ook in den handel. Zij konden opklommen tot de midden-rangen. De intensieve van bestuur en politie, de veramerikaniseering den handel brachten noodwendig mede het stellen hoogere eischen aan de bezetting der midden-rangen waardoor de kansen op promotie, evenals de arbeid-gelegenheid voor deze categorie werknemers be-rijk werden verminderd. Hierbij komt nog dat als gevolg der onderwijspolitiek een groot aantal Inlan-ernstig in concurrentie traden met dit soort Euro-sche werkkrachten. Het aantal Inlanders in de vroeger door Europeanen bekleede betrekkingen in de gouvernementdienst moet zeer aanzienlijk zijn en zij op bezetting dezer plaatsen recht kunnen doen

FIRMA J. VAN DER WOLF
BANKETBAKKER

Specialiteit in Lekker-Lekker

DEN HAAG
PRINSESTRAAT 120-122 TEL. 12220

MAX POOL
POSTZEGELHANDEL
 KORTE POTEN 25 — DEN HAAG
 TELEFOON 16722
 INKOOP — VERKOOP
 POSTZEGELVEILINGEN

staat voor het S. H. vast. De vraag, op welke wijze steeds toenemend surplus aan betrekkelijk waarlooze administratieve krachten moet worden weggevoerd heeft de aandacht van het Indo-Eur. Verbond. De Regeering zal aan de oplossing de helpende hand moeten bieden, al zal voor een deel natuurlijk herstel moeten uitblijven. De moeilijkste kwestie is echter het vinden van emplooi voor het leger van abiturienten in Mulo, H.B.S. en Technische scholen, voor wie de maatschappij geen werkkring biedt. Het gaat niet aan voor dezen toestand de ontwikkelingstendenz der Westelijke koloniale samenleving verantwoordelijk te stellen. Het zijn — volgens het S. H. — juist de koloniale verhoudingen, welke de onderwijspolitiek der Regeering hadden moeten bepalen, verhoudingen, welke om allerlei redenen vaak uit het oog zijn verloren. De zgn. terug naar onderwijs is, in vele gevallen, kunstmatig gewekt. De Regeering zal te bedenken hebben dat haar onderwijs-politiek voor een groot deel gebaseerd moet zijn op den ontwikkelingsgang van het Inheemse bedrijfsleven. Dat welvaarts-politiek daarop stimulerend zal inwerken, spreekt vanzelf en zij dient dan binnen realiteitsgrenzen te worden toegepast. Het bevelen eener economische politiek, welke gelijkenis houdt met den wedloop op onderwijs-gebied, is onaanvaardbaar.

Wij vestigen de aandacht op het Soer Hbl. (8 Mei, 3e bl. „Overheidsbedrijf als Werkverschaffing“), Bal. Nwsbl. (15 Mei „De openingsrede van den Landvoogd in den Volksraad“) en de Java-Bode (15 en 16 Mei „De Indische begroting voor 1927“).

De situatie in de suiker en de thee.

Wanneer de regens te laat invallen — zooals in 1925 — werken op het suikerriet de volgende ongunstige factoren: 1e. De groeitijd wordt verkort; derhalve in geringe mate ook de vorming van suiker. Het riet heeft paar maanden verloren. De thans nog vallende regens kunnen nog goed doen aan het riet dat laat geraden wordt, doch dit is niet te beschouwen als herbetreffende der eenmaal aangerichte schade. Men kan den riet niet uitstellen. 2e. Grote beschadiging der rieten heeft plaats, waardoor deze zich verder minder goed ontwikkelen. O.a. worden de steungels dun en zwak. 3e. Vallen daarna de regens in, dan ziet men riet weer dik en meestal te voos worden; het heeft een rendement. 4e. Dit riet heeft meer neiging tot rotten, hetgeen opnieuw een verlaging van het rendement is. Al deze gevolgen van de droogte zijn onvermijdelijk meer goed te maken. Niet alle fabrieken zijn even getroffen. Die in de Sidoardjo-delta bijv., althans de meeste, hebben steeds over irrigatiewater te beschikken gehad en verkeerden derhalve in veel gunstiger conditie. De natuur corrigeert meermalen het riet naar haar gestichte kwaad. Zoo vertoonden de Kloet-ondernemingen vrijwel geen sporen van de ernstige droogte in 1925. Hier en daar ging het met de padi riet zoo; de droogte had allerlei insecten en ziekte-organen in den bodem vernietigd en dit kwam den late-aanplant ten goede. Hoewel de toestand nog niet is overzien kan — meent het Soer. Hbl. (12 Mei) — als zeker worden aangenomen dat, al naarmate zij onder of meer van de droogte te lijden hebben gehad, de opbrengst der fabrieken een zeker percentage tot achter 15 pCt. zal ten achter blijven bij de opbrengst van het vorige jaar.

het klimaat van Batavia en ommelanden was in de April abnormaal droog en heet. Maar Java heeft West naar Oost vele klimaten. In de Preanger, bij Kaboemi, regende het dagelijks — zoo vertelt de corr. in De Sum. Post (17 Mei). De thee, in de helft 1925 door droogte in haar groei belemmerd, wende volop jong blad. Tijdens de lebaran natuurlijk rek aan volk en direct daarop een ongekende overvloed van blad! Fabriekjes van maximaal 10.000 pond productie, verwerkten 15 tot 20.000 pond! Overal, op onmogelijkste plaatsen, moest de thee worden uitgegeerd om te verflensen. En de tuinen produceerden voort, geen handen genoeg om den pluk bij te brengen. Ook in Oost-Java abnormaal weder. Maar daar ten voordeele der planters. In de Oostelijke suiker-ondernemingen heeft eerst acht maanden droogte den groei van suikerriet ernstig belemmerd. Daarop zijn nu volop gekomen, zoodat het suikerriet onder abnormale omstandigheden is gerijpt. De Inlandsche cultures in Oosthoek, de rijst, mais en vooroogst-tabak profiteren van de milde regens.

Pleidooi voor de mahonie.

De Kedirische corr. van De Locomotief (10 Mei) spreekt over de voordeelen op van den mahonieboom in Indië

ARTISTIEK BESCHILDERDE

en Geprepareerde zijden Salon- en Schemerlampen, Japansch systeem

Zorgvuldige afwerking en matige prijzen. Diverse electr. apparaten, zooals Stofzuigers, Melkkokers, Strijkijzers, enz. Leveringen, aanleg en herstellingen op Electrotechnisch gebied

„ELECTRO-ARTI“
 Toonkamers - REGENTESSEPLEIN 1 - Den Haag

als schaduwboom en voor timmerhout. Waar de schitterende asemelanen van weleer, vroeger door het Boschwezen langs de groote postwegen geplant, het langzamerhand door onoordeelkundig opsnoeien, ouderdom en ziekten gaan afleggen en door nieuwe schaduwboomen moeten worden vervangen, is z.i. van algemeen belang de keus te laten vallen op den mahonieboom, die aan mooie schaduw en snellen groei, een zekere houtwaarde paart. In enkele streken worden schaduwboomen uitgeplant, die een deel van het jaar kaal staan, door hunne broosheid bij wind gevaar opleveren voor de omgeving of door hun omvang en wortelstelsel na deel toebrengen aan het wegdek. De tamarinde, de djohar, de regenboom, de kanari, trenggoeli en de variëteiten, die men onder de bloemtroslagende boomen aantreft, dienen daarom van onze wegen te worden geweerd. Bij den opperhoutvester van Zuid-Kediri en 's Lands plantentuin te Buitenzorg komen thans vele aanvragen om mahoniezaad binnen, zelfs vanuit de Buitengewesten. Blitar is de eerste gemeente, die dit jaar bij het begin van den Westmoesson een deel der wegen met mahonie beplante. Ze werden uitgeplant een voet hoog zijnde en thans, na 5 maanden, hebben zij reeds een hoogte van bij de twee meters bereikt, toch zeker wel een bewijs, dat de mahonie tot de snelgroeiers behoort, dus spoedig schaduwgevend kan zijn. Ook de aanplantingen in het boschcomplex Gadoengan leveren het bewijs, dat de mahonieboom een snelgroei is met de gelukkige eigenschap rechtstammig op te schieten. De boom gedijt op alle gronden en in elk klimaat; hij is een snelgroei, vertakt zich hoog boven den grond en vormt een mooie bladerkroon, die het geheele jaar door van schitterend groene kleur blijft. Zijn takken zijn taai en veerkrachtig; hij bezit een penwortel, die zich diep in den grond wortelt; van omwaaien bij storm is geen sprake; de nevenwortels gaan mede haast rechtstandig den grond in, waardoor beschadiging van het wegdek uitgesloten is. De mahonie levert na 50 j. leeftijd een gezocht timmerhout met een verkoopwaarde van f 300.— per M3. Djati levert pas na 80 jaren eerste kwaliteit timmerhout.

De provincie-opcenten (vervolg).

In De Sum. Post (18 Mei), de Deli Crt. (18 Mei), het Soer. Hbl. (11 Mei, 3de bl.), de Java-Bode (12 Mei L. N. 14, 15 en 18 Mei), het Bal. Nwsbl. (12 Mei, 1ste en 2de bl., 14, 17 en 18 Mei) en De Loc. 15 Mei (blz. 15 en 20) wordt nog steeds meer dan gewone aandacht besteed aan de kwestie der tien opcenten, die de gouverneur van de provincie West-Java wil heffen op de landsinkomstenbelasting, de verponding en de personeele belasting van alle inwoners der provincie. Het zijn vooral de gemeenten en de pers, die oppositie gevoerd hebben. In zijne openingsrede tot den Volksraad kondigde de Landvoogd o.a. aan, dat de 30 opcenten, tot dusverre door het Gouvernement op de inkomstenbelasting gelegd, voor 1927 met 1/3 deel verminderd zouden worden. Wanneer nu het voorstel tot heffing van provinciale opcenten toch doorgezet wordt, zullen de stadsingezetenen der provincie in 1927 in plaats van 30 opcenten er 24 + 10 = 34 te hebben op te brengen, zoodat de zoo uiterst noodzakelijk geachte belastingverlaging voor hen neerkomt op nog zwaarder fiscalen druk dan tot dusverre. De Java-Bode is van oordeel dat dit feit alleen al voldoende is om de volstrekte onaanvaardbaarheid van het voorstel der Gedeputeerden in een duidelijk licht te stellen.

Atjeh.

De corr. te Kota Radja van De Loc. (11 en 12 Mei, blz. 15 en 30) ontleent aan het jaarverslag van de Economische Vereeniging „Atjeh“, de vertegenwoordiger van den handel in dit veelbesproken gewest, eenige bijzonderheden. Wij zien hieruit dat via de tolkantoren uitgevoerd werden:

	In 1925.	In 1924.
Copra	8492 ton	7962 ton
Damar	293 „	240 „
Kapok	338 „	281 „
Koelit bakau	12830 „	10341 „
Muskaatnoten	99 „	106 „
Nitanbladeren	402 „	914 „
Peper	2960 „	2642 „
Pinangnoten	19804 „	18098 „
Rottan	370 „	430 „
Rubber	3739 „	2768 „
Rijst	2929 „	± 4000 „
Vee	11234 stuks	1515 stuks
Visch	321 ton	201 ton

In het gouvernement Atjeh en Onderhoorigheden

Muziekhandel DAJOS BELA
 Badhuisstraat 619 - Tel. 54754 - Fred. Hendriklaan 190
 SCHEVENINGEN, 'S-GRAVENHAGE.
 GROOTE VOORRAAD RUIME KEUZE
 Columba-, Odeon-, Musica-, Linström-, Beka-PLATEN en MACHINES
 Violen, Mandolin, Banjo's, Guitaars, Snaren, Onderdeel, Piano Muz.
 HUURKOOP SYSTEEM
 Speciale machines en verzending voor INDIË.
 EIGEN REPARATIE-INRICHTING. ZIET ÉTALAGE.

N.V. „EXIMA“ - AMSTERDAM

DE STOFZUIGER met de enorme zuigkracht
ORION
 Prijs f 98.-
 Showroom
AMSTERDAMSCH VEERKADE 8
 TELEFOON 13311 - 'S-GRAVENHAGE
 Ook op gemakkelijke betalingsvoorwaarden verkrijgbaar f 6.40 per maand

RADIO-APPARATEN
 IN HUURKOOP
E. STEVENS
 Electrotechnisch Installatie-Bureau
 Copernicusplein 9 Telef. 31009
 'S-GRAVENHAGE

DAMES-
 HERSTELLINGSOORD, INTERNAAT EN EXTERNAAT
 Heilgymnastiek — Massage
 Diverse methoden van geneeskrachtige baden
 Voorkoming en opheffing van obstructie bij de periodieke circulatie
HUIZE „ILEX“ (HOORNBRUG) RIJSWIJK
 Spreekuren van 1—2 of volgens afspraak
 Directie: HAGE Telefoon RIJSWIJK 156

COR VAN MOORSEL
JAN HENDRIKSTRAAT 9
 DEN HAAG — TELEFOON 14953
 Is het voordeligste adres voor
BEDDEN
MEUBELEN
TAPIJTEN

MULK & KRAMER
 COPIËER-INRICHTING
 REPARATIE-INRICHTING
 Kantoormachines en Meubelen
REIS-SCHRIJFMACHINES
 Remington Portable, Corona, Erika, Senta
 DEN HAAG 5158
 Verzending naar Indië onder garantie.

**Doeltreffende
reclame vereischt
grootte
publiciteit**

W.D.BOS OPTICIEN THOM/ONLAAN 47
(Bij THOM/ONPLEIN)

**Aan de Leden
van „Oost en West”**

Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad” is, dit behoeft geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereeniging.

Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:

- 1°. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoordeelen en daarbij den naam van het blad te vermelden,
- 2°. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leveranciers een introductie te verschaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?

DE UITGEEFSTER.

„DE LANDBOUWER”
79 Copernicuslaan 79 Tel. 31676
DEN HAAG

UW ADRES voor 1ste kwaliteit **Roomboter, Kaas** en **fijne Vleeschwaren.**
Geregelde aanvoer **versche Geldersche Eieren.**
Thuisbezorging zonder prijsverhooging. **Geén Filialen.**

waren op 31 Dec. 1925 38 rubberondernemingen en 8 oliepalmondernemingen. De klapperondernemingen produceerden 465.743 kg. copra. De peper had door de flinke prijzen de belangstelling van den Atjeh. De beruchte peperziekte schijnt bijna uitgewoed te zijn, dus vanzelf verdwenen. De Bat. Petr. Mij. won 92.435.8 M³. ruwe olie uit Peureula. Van Sinabong werd 791.035 M³. bezaagd hout uitgevoerd; van Singkel 16.757.64 M³. hout. De Atjeh-tram had een bedrijfssaldo van f 651.664 (in 1924 f 441.995).
In aansluiting met de voorafgaande artikelen over Atjeh verwijzen wij naar *De Loc.* (10 Mei, blz. 16) en het *Soer. Hbl.* (12 Mei, 3de bl.).

II. UIT DE INLANDSCHE PERS.

Uit de Moslimsche Wereld.

A. De Hedjaz.

Reeds werd in deze rubriek een paar malen gewezen op de gunstig gelegen havenplaats Rabig in de Roode Zee, behorende tot het ressort van de Hedjaz en op de meerdere geschiktheid van die plaats voor het aandoen van die schepen, welke jaarlijks de bedevaartgangers naar Arabië brengen.

De persoon, die zich „Habib” teekent, heeft verschillende met plaatselijke toestanden bekende personen willen onderzoeken, in hoeverre Rabig boven de reede van Djeddah de voorkeur verdient voor het aandoen van pelgrims-aanbrengende stoom- en zeilschepen en, blijkens het mededeelde in de „Perniagaan” van 1 December 1925, bevonden, dat vooral de watervoorziening te Rabig veel beter is dan te Djeddah, alwaar regenwater wordt gedronken, dat maandenlang is moeten worden bewaard.

Voorts zijn de levensmiddelen te Rabig billijk in prijs, doch is er gebrek aan woningen, in welke leemte Sultan Ibn Saud, bij aankomst van de pelgrimsschepen, wil voorzien.

De Sultan wenscht door krachtige handhaving van de rust en orde de bedevaartgangers in staat stellen op veilige wijze van uit Rabig de steden Mekka en Medina te bereiken.

Wanneer deze nieuwe toestand praktisch uitvoerbaar blijkt te zijn, dan betekent deze nieuwe orde van zaken voor sjerif Ali eene belangrijke vermindering van inkomsten en wellicht de geheele stopzetting daarvan.

De Egyptische nieuwsbladen Al-Ikbal en Al-Mokatam maken reeds melding van een duidelijken achteruitgang van de havenplaats Djeddah en van de ongunstige omstandigheden waarin de bevolking aldaar begint te verkeren, als gevolg van den slappen handel, die zich zeker niet zal herstellen, wanneer de schepen met de pelgrims dit paar die plaats niet aandoen.

Vele personen zijn reeds uit de stad vertrokken en hebben zich begeven naar Aden, Mokallah, Hadramaut en naar de verschillende strandplaatsen ter Oostkust van Afrika.

De aanstaande pelgrims, die de bedevaart vanuit Rabig zullen maken, behoeven zich, zegt de schrijver, niet ongerust te maken over de veiligheid, aangezien sjerif Ali, volgens de internationale wet, godsdienstige processies niet mag bemoeilijken en er bovendien voldoende oorlogschepen van verschillende naties in de Roode Zee aanwezig zijn om, zoo noodig, daadwerkelijke bescherming te verlenen.

Beide genoemde nieuwsbladen bevatten het aandacht-trekkende bericht, dat een Egyptisch gezant onlangs Sultan Ibn Saud te Mekka heeft ontmoet en dat deze toen heeft verklaard daar thans te zetelen, ten einde het bestuur van de Hedjaz uit de handen te houden van Hoesin bin Ali en zijne nakomelingschap.

Hij was bereid met zijne Wahabietenmacht onmiddellijk naar zijn gebied terug te keeren, zoodra door het aanstaande te houden Islamietisch Congres zoude zijn vastgesteld, aan wien in den vervolge de bewaking van de beide heilige steden zou worden opgedragen.

Zijns inziens kon alleen een zuiver Islamsch bestuur met eene Islamsche administratie rust geven aan het land van Hedjaz.

Volgens de ontvangen inlichtingen zouden de Mohammedanen in Ned.-Indië afgevaardigden zenden naar dat congres en daarop hunne betrekkingen en belangen met de Hedjaz willen regelen.

Het laat zich niet aanzien, dat in dit jaar vele bedevaartgangers uit Ned.-Indië zich naar Mekka zullen begeven en zeker niet wanneer de besturen der Scheep-

PLAAT- en KUNSTHANDEL - SPIEGEL- en LIJSTENFAK
P. J. CRAMWINCKEL
Den Haag, PIETHEINSTRAT 36, Telefoon 11
Enorme keuze Gravures, Platen, Etsen
Encadrementen in alle stijlen. — **BILLIJKE PRIJZEN**
Export naar de Indiën. Vele attesten van Ind. fam. ter

vaartmaatschappijen niet tijdig hunne circulaire ben verzonden.

De sterk religieuze zullen misschien toch wel trekken, doch de meesten zullen zich niet zoo spoedig gereed kunnen maken voor de reis en liever nu tijdingen afwachten.

De Wahabieten zijn streng in het handhaven van godsdienstige voorschriften en verbieden het rooken en het gebruiken van tabak, het dragen van goudverselen, enz.

Dientengevolge is het leven goedkoop, hoewel tegenover staat, dat bij grafbezoek de Arabische grafen en grafbewaarders moeten worden betaald.

Bij verandering van naam van den candidaat mogen van Arabische zijde geene kosten in rekening worden gebracht.

Bij overtreding van de godsdienstige voorschriften schijnen de Wahabietische soldaten over te gaan tot handtastelikheden, hetgeen tot gevolg heeft, dat tal geruchten over de ruwheid der Wahabieten worden verspreid.

Doch die handelingen, zegt de schrijver, worden waarschijnlijk gepleegd door de uit de bergen afgezette soldaten, die nog niet weten hoe het in eene stad toe gaat.

Anderen daarentegen prijzen het strenge optreden der Wahabieten zeer.

In de Arabische Sjehgroep op Java is het gerucht in omloop, dat zij aan Sultan Ibn Saud, als hoofd der Wahabietensekte, het verzoek wil doen om in Ned.-Indië een consul te plaatsen.

Tijdens het bestuur over de Hedjaz van Hoesin bin Ali de groep der Saids te Batavia en op andere plaatsen van Java iets dergelijks gedaan en gevraagd een tegenwoordiger in Ned.-Indië te benoemen, met Batavia als standplaats, doch dit verzoek is geweigerd.

De verhouding tusschen de Wahabieten en de Saids is zeer vijandig, omdat de eerstgenoemden de oorlog waren dat laatstgenoemden, tijdens den oorlog, op zoogenaamde „zwarte lijst” waren geplaatst en land niet konden bezoeken.

Naar de meening van den schrijver moet de Hedjaz een republiek worden, wanneer men althans slaagt naar eene voortdurende rust.

Zulk een Mohamedaansche Republiek kan alleen door de Islamsche belangen vereenigen en de plaats zijn van alle Muzelmannen hunne stem kunnen doen hoorden.

Alle godsdienstige onderwerpen moeten de Hoofdleiding worden geregeld op zóódanige wijze, dat zij geen geweld aandoen aan de voorschriften van den Koran en de godsdienstige wetten.

Ten slotte hoopt de schrijver, dat de vertegenwoordigers, die Ned.-Indië naar het Islamietisch Congres zenden, op verheffende wijze uiting zullen geven aan de denkbeelden, die de Mohammedanen in Ned.-Indië ten opzichte van den Islam, bezielen, de partijheden ter zijde zullen stellen en uit eerbucht geen nalatigen druk zullen uitoefenen op andere partijen.

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.

De Inheemsche- en Chineseche Pers en het Communisme in Ned.-Indië.

I.

In het Algemeen Verslag van den Volksraad, schrijft de redactie van de „Sinar Sumatra” in nummer van 25 November 1925, is door verschillende leden van dat college als hun gevoelen te kennen gegeven, dat het Bestuur zwak optrad tegenover de communistische beweging in Ned.-Indië en werd in band daarmede het verzoek gedaan ten eerste om ernstig onderzoek in te stellen naar de actie van inheemsche Pers en ten tweede om terzake de noodige preventieve maatregelen in het leven te roepen.

Tot op zekere hoogte kan men die uitgesproken meening en die verzoeken als een verwijt aan het Bestuur beschouwen, doch er zijn toch ook leden van den Volksraad, die over dit onderwerp bredere gedachte hebben en inzien, dat, als zulke preventieve maatregelen in werking worden gebracht, streng worden toegepast, het gevaar voor de uitbreiding der ziekte eerder zal toenemen dan verminderen.

De wreveligheid van de Inheemsche- en Chineseche Pers staat op dit oogenblik niet in verband met de ontstemming van hare zijde ten opzichte van het Indisch bestuur, zooals door de Europeesche Pers beweerd of vermoed, noch met haat tegenover de blanke ras, doch die Pers zoekt met kracht gedaan

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer afgestast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank onnoodig. Alleen afwassen. Voordeelige prijzen.

Het Ideaal voor de Tropen
FONDERIE'S STAALWARENHANDEL
Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 1368
Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

Apotheek M. L. ADAMA

De Zuidenhout 111 - DEN HAAG - Telef. 70366
 Allopathische en Homoeopathische Geneesmiddelen
 Verbandstoffen en Ziekenverplegingsartikelen.
 MINERALE WATEREN 5143
 Binnen- en Buitenlandsche
 Verpakte Geneesmiddelen

Fa. J. J. TAVERNE

Spekslagerij Vleeschhouwerij
 Fijne Worst- en Vleeschwaren
 Donkersteeg 17 LEIDEN Telefoon 192
 OPGERICHT 1731 5144

Leverd prima kwal. Rund-, Kalfs- en Varkensvleesch
 tegen billijken prijs.

de Volkslectuur en aanverwante aangelegenheden te Weltevreden).

Een tocht naar Soemba, door Dr. K. W. Dammerman. Met kaartje en platen. (Natuurkundig Tijdschr. voor Ned.-Indië. Dl. 86, afl. 1).

De Stads Gemeente-ordonnantie en de kleinere steden, door Mr. Chr. P. van Wijngaarden. (Locale Belangen, 1 Mei '26).

De rechtspositie der Locale ambtenaren. Prae-advies uitgebracht voor het 16e Decentralisatie-Congres op 23 en 24 Mei '26 te Bandoeng, door G. de Raad. (Locale Belangen. Mededeeling No. 63).

Notes on the morphology and tectonic of the North coast of New Guinea, by J. Zwierzycki. With maps and plate. (The Philippine Journal of Science. April '26).

Soerabaja, Indië's eerste handelsstad, door J. Koning. (Ontleend aan de Nederlandsche Mercur. (Het Ned. Zeewezen. 5 Juni '26).

In en om Batavia en Weltevreden, door Ch. Dumont. Met afb. (Buiten. 1926, bl. 196).

Indische herinneringen, door S. Kalf. (Hollandsche Revue. 1926, bl. 327).

Soenda. Een reis door Sumatra, door M. Borrmann. Vrij vertaald uit het Duitsch, door J. G. Sinia. Met platen. (Utrecht, W. de Haan).

Oostkust van Sumatra-Instituut. Mededeeling No. 14. Kroniek 1925, samengesteld door M. J. Lusink, Archivaris van genoemd Instituut. (Met portret van den Gouverneur der Oostkust van Sumatra C. J. van Kempen). (Amsterdam).

Verslag omtrent den toestand van het Museum voor Land- en Volkenkunde en Maritiem Museum „Prins Hendrik“ te Rotterdam over het jaar 1925. (Rotterdam, Boekdrukkerij van Waesberge en Zoon). Met platen.

Voorname voorschriften en personalia betreffende de decentralisatie. Derde druk. (Weltevreden, Landsdrukkerij).

Bouwkunst op Bali. Een inleidende studie, door P. A. J. Moojen. Met platen. (Bouwen. Tijdschr. voor Holland en Indië. 12 Juni '26).

Het „klein-grootlandbouw-bedrijf“, geschreven voor onze a.s. kolonisten, door W. A. Schrauwen. (De Indische Boerderij, Mei '26).

Oost- en West-Indië. Beknopt leerboek der aardrijkskunde, door L. Romkes. Met vele pentekeningen. (Zwolle, W. E. J. Tjeenk Willink).

Nederlandsch-Indië. Aardrijkskundig leesboek, door J. L. Hoofman en K. G. Houwen. 2 B. Java en de buitengewesten. 12e Druk. (Groningen-Den Haag, J. B. Wolters).

Gegevens over Djokjakarta 1926 A (door L. F. Dingemans, Resident). (Het eerste gedeelte van dit werk: 1926 B is bereids in druk verschenen). (Magelang, Firma Maresch).

De geschiedenis der Winstaaudeelkassen, door Mr. Dr. H. H. A. van Gybland Oosterhoff. (Handelsberichten, 17 Juni '26).

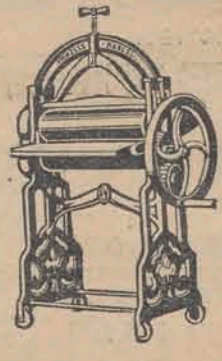
Het Michiels-monument te Batavia (met ill.), door S. Kalf. (De Ind. Verlofganger 18 Juni '26).

Indische kroniek, door Mr. A. Joekes. (Het Congres van Boedi Oetomo. Treub's jaarrede voor den Indischen Ondernemersraad enz.). (De Opbouw, 15 Juni '26).

De Regent op Java en Madoera. Voordracht door B. J. Suermond. — Het Vorstenlandsche Waterschap. Voordracht door H. J. van Mook. (Ver. van Ambtenaren bij het B.B. in Ned.-Indië. Berichten en Mededeelingen ten behoeve van de leden. No. 41, Juni '26).

De Indische Post.

In het Nr. van 1 Mei handelt de redact. rubriek „Onze meening“ over de bestrijding van het communisme in Indië. Ziehier het door den schr. aanbevolen recept: „Verwoede, niets en niemand ontziende strijd tegen de importeurs en propagandisten van de lekkernij uit de communistische vergiftkast. Doch daarnaast beleving, welke medicijnen deugdelijk zijn. Een groote anti-bolsjewistische campagne in bevattelijke geest, berekend voor de Inlandsche mentaliteit.“ — Verder bevat dit Nr. o.a. eene critische bespreking van het Gedenboek van den Vrijzinnig-Democratischen Bond in Nederland, waarvan het slot luidt: Mr. Marchant en zijn volgelingen, onder wie overigens genoeg bekwame man-

MANGELS-WRINGERS
 TAFELMANGELS
 GORDIJNSPANNERS
FA. J. L. RICHEL A^{zn}
 WESTEINDE 224
 'S-GRAVENHAGE

Het beste adres voor alle Huis-houdelijke artikelen en IJzerwaren

NIJMEGEN

Effecten Coupons
 Verschaffen alle reisbiljetten voor het buitenland
Assurantiën Brandkluis

Effecten- en Wisselbank Bouvy
 Lange Burchtstraat 14 - Nijmegen - Telef. 2480 en 2481

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN
 Oude Varkensmarkt 41-53 Telefoon 1865
 Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.
 Zaterdag na 12 uur gesloten
 Directeur **A. VAN BOXTEL**
 Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te
 AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30h
 DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschk. 34
 ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24b
 Telefoon van 9-12 10733
 ARNHEM, G. J. Hoetink, Ammastraat 58

N. N. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-Indische Militairen aan den arbeid te helpen. Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld: Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter en -waker, Jachtopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker centrale verwarming, Knecht van de apotheek en ander Personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplomeerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachteveligheidsdienst, Telegrafisten en Telefonisten, Koks. enz., waaronder geschoold Personeel. De personen zijn allen vrij van militaire plichten. Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aanvragen om personeel, zoowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

Goed Adverteeren beteekent grootere omzet; dus meer winst

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht.

Geschiedenis van de Nederlandsche Handel-Maatschappij door Dr. W. M. F. Mansvelt. Uitgegeven ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan, in opdracht der Directie en in overleg met den Hr. Abram Mulder. Tweede deel. (Haarlem, Joh. Enschedé en Zonen).
 Verslag van den economischen toestand der Indische bevolking 1924. (Door Mr. H. Fievez de Mes van Ginkel). Weltevreden, Landsdrukkerij. 2 dln.
 Communistische activiteit in onze koloniën (verder). (De Indische Loods, 8 Mei '26).
 Overzicht van de Maleisch-Chineesche en Chineseesche over de maand April 1926. Samengesteld door het Bureau voor Chineseesche Zaken. (Weltevreden, Druk- en Volkslectuur).
 Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chineesche literatuur. No. 19, 8 Mei '26 en No. 20, 15 Mei. (Bureau voor

ROTTERDAMSche LLOYD

Directie: WM. RUYSS & ZONEN - ROTTERDAM 5009
 Geregulee MAIL- en PASSAGIERSDIENST
 van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met aansluiting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL
 LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien van draadlooze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

KOEK, BANKET, CHOCOLADE EN SUIKERWERKEN
W. TEMPELMAN
 FAHRENHEITSTR. 417 - DEN HAAG
 SPECIALITEIT IN GEVULDE KOEKJES 5185

Haagsche Steenkolen Mij v/h J. KEMPS
 HOFLEVERANCIER
 Hoofdkantoor Z.-O. BUITENSLINGEL 170 - Telef. No. 72180.
 Alle soorten prima kwaliteit brandstoffen.
 PRIJSCOURANT OP AANVRAGE. 5205

Een goed en billijk adres

voor
prima Thee en Koffie

is 5162
Thee- en Koffiehandel
Noordeinde 105a

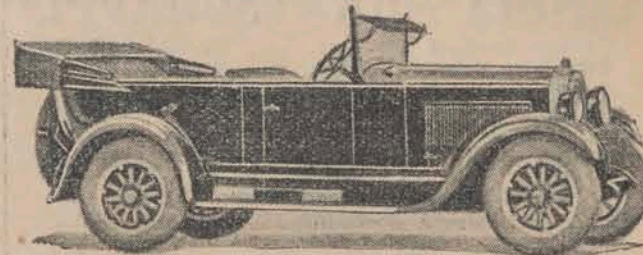
's-Gravenhage Telefoon 12413

nieuw van deskundige zijde (o.m. in het rapport van de aandacht gevestigd werd op de buitengewone geschiktheid van onzen bodem voor die cultuur. In houtaankap wettigt gegronde verwachting voor een belangrijke ontwikkeling daarvan (levering van paalkhout, dwarsliggers, enz. aan het buitenland), terwijl de exploitanten — die dit bedrijf reeds sedert lange tijden uitoefenen in het naburig Cayenne — nog jaars een aanvang zullen maken met de winning van houtolie, een nieuwe industrie in Suriname. Hoezeer men dus, onder den invloed der jongste pogte, geneigd moge zijn tot zwartgalligheid, de hierboven vermelde feiten wijzen onmiskenbaar op een betere herleving. Men kan zeggen, dat de kolonie in de huidige lijn is. Zijn onze inlichtingen juist, dan bestaat in Nederlandsche zakenkringen geneigdheid om het Suriname-vraagstuk nogmaals onder de oogen te zien. Ook bij het Opperbestuur schijnt thans een williger oordeel te heerschen dan in jaren het geval was"...

In de dagbladen doet het Bestuur van de Vereeniging „Suriname”, te Amsterdam, een krachtig beroep op de Nederlandsche liefdadigheid om Suriname in zijn grooten nood te hulp te komen. Bijdragen kunnen voorloopig worden toegezonden aan: De Surinaamsche Bank, Heerengracht 577, Amsterdam; Penningmeester Vereeniging „Suriname”; Postcheque en Giro-rekening 13500 (S 2120); Gem. Giro S 2120.

Tweede Kamer. Ingediend is een ontwerp tot verhooging van het elfde hoofdstuk der Staatsbegroting voor 1926. In de vergadering van de Tweede Kamer van 29 April j.l. werd een amendement van den Leer Scheurer c.s. aangenomen, strekkende om in het wetsontwerp tot vaststelling van de begroting van Suriname voor 1926 den z.g. aftrekpost ad f 319.815 te doen vervallen en het eindcijfer der uitgaven met hetzelfde bedrag te verhoogen. In verband daarmede onderging de in den ramingsstaat der middelen diere begroting voorkomende bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling van de geldmiddelen gelijke verhooging. Het wetsontwerp strekt om het elfde hoofdstuk der Staatsbegroting voor 1926 daarmede in overeenstemming te brengen.

Garage A. VERSEVELDT
 Nassau Zuilensteinstraat 47 Telefoon 11202
DEN HAAG

Levering van alle soorten Automobielen en Motorrijwielen
 STALLING

BENOODIGDHEDEN - OLIE en BENZINE

... ons voorlaatste nummer schreven wij over de groote schade, zoowel aan den grooten als aan den kleinen landbouw door de langdurige droogte toegebracht en de van overheidswege te verleenen hulp. Wij vinden nu in „De Surinamer” van 25 en 29 April een krachtig betoog van de noodzakelijkheid van hulp van staatswege. Het blad schat de schade aan den landbouw toegebracht op f 7.500.000 en vergelijkt de gevolgen van deze natuurramp met de twee waardoor Nederland onlangs getroffen is, de stormramp in het Oostenlands en de watersnood van dezen winter: „Nederland is in het afgelopen jaar tweemaal getroffen door rampen, die nationale rampen werden genoemd”. Vergelijken wij nu de ramp, welke ons land trof door de droogte, met deze twee dan moet worden gesteld, dat de gevolgen hiervan op Suriname veel zwaarder drukken dan de schade, welke in Nederland in Augustus door den storm werd aangericht, zoowel als de watersnood in de eerste dagen van dit jaar vervonden. De bevolking van Nederland immers is zooveel grooter dan die van Suriname — zestigmaal zoo groot —. Daarvan kan Nederland naar verhouding meer dragen Suriname, aangezien het kapitaalcrachtiger is, of gezegd, aangezien het een zekere mate van kapitaalcrachtigheid bezit en Suriname in het geheel niet. Relatief genomen, moet dus de ramp, veroorzaakt door droogte, zwaarder drukken op Suriname dan de stormramp van Augustus en de watersnood van Januari in Nederland.” Het blad zet dan uiteen dat de hulp van staatswege niet komen, omdat in Suriname van particuliere bijdragen niets te verwachten is, dat van beteekenis kan. Het aantal kapitaalcrachtigen is er daarvoor te gering en voor een deel te zoeken juist onder degenen, getroffen werden. Zoowel indirect als direct moet er geholpen worden. Het financieren van deze hulpverlening zou van overheidswege een crisisfonds moeten gevormd worden, onder nadere goedkeuring en met medewerking het Opperbestuur. Het twijfelen niet of de Regeering de noodige aandacht zal wijden aan het krachtig betoog van „De Surinamer”. Er is periculum in mora!

Curaçao.

De openingsrede.
 (Vervolg).

Op de bovenwindsche eilanden was de economische toestand ook in 1925 verre van gunstig te noemen. Emigratie van arbeiders van St. Martin naar het buitenland vond, evenals in vorige jaren, ook in 1925 plaats. Van St. Eustatius vertrokken velen naar Curaçao, vooral vrouwen, die te Willemstad een middel van bestaan vonden als dienstmeiden. De hernieuwde exploitatie van de zwavelmijnen op Saba, waarvan bij de opening van het afgelopen zittingjaar werd gewaagd, kwam in 1925 niet tot stand. Eveneens kwam niets van de verleden jaar bestaande plannen om op St. Eustatius muilieren te gaan fokken. In den toestand van deze eilanden zal dan ook ingrijpende verandering noodig zijn, teneinde algeheele economische inzinking zoo mogelijk te verhoeden. Bij de zeer aanstaande inspectie zullen de ontworpen plannen onderwerp van bespreking met de bevolking en hare gekozen vertegenwoordigers uitmaken. De strooivoeden-vlechnijverheid bleef ongeveer stationnair. De prijzen van de gewone voeden waren ook in 1925 laag. Toch werd er op Curaçao, vooral door de buitenbevolking, nog ijverig aan dezen tak van nijverheid gewerkt. Op Bonaire en Aruba was de lust daartoe minder groot. De waarde van den uitvoer van strooivoeden bedroeg in 1925 voor Curaçao, Aruba en Bonaire onderscheidenlijk f 28.728, f 14.189 en f 14.411 minder dan in 1924. In 1925 is ingevoerd voor een waarde van f 67.823.472 tegen f 49.641.686 in 1924, eene vermeerdering dus van f 18.181.697. De invoer uit het moederland bedroeg in 1925 f 5.223.472 tegen f 5.639.920 in 1924, eene vermindering dus van f 416.448. Het hogere cijfer van den algemeenen invoer is in hoofdzaak te danken aan den vermeerderden invoer van ruwe olie, manufacturen, schoenen, steenkolen, gemaakte kleren, tarwe- en tarwemeel, koffie, verfwaren, machinerieën voor electricische verlichting, verduurzame levensmiddelen en timmerhout. Het lagere cijfer van den invoer uit het Moederland is een gevolg van den verminderden invoer van bewerkt ijzer, in verband met het in den loop van het jaar 1925 gereed komen van een groot gedeelte van het nieuwe tankenpark van de Cur. Petr. Inj. Mij. De uitvoer in 1925 bedroeg f 59.059.857 tegen f 31.625.036 in 1924; ook hier dus een vermeerdering en wel ten bedrage van f 27.434.821. De uitvoer naar het Moederland bedroeg f 59.586 tegen f 164.138 in 1924. Hier valt dus, evenals bij den invoer uit Nederland, eene vermindering te constateeren en wel van f 104.542. Het hogere cijfer van den algemeenen uitvoer is in hoofdzaak ontstaan door den vermeerderden uitvoer van residu, gasoline, smeerolie, ruwe olie, petroleum, dieselloolie, zout en steenkolen. Het lagere cijfer van den uitvoer naar het Moeder-

FOCKE & MELTZER
 5 Zoogstraat
 DEN HAAG

PORSELEIN, KRISTAL,
 AARDEWERK, HUISHOUD EN
 KUNST

Gratis verpakking voor Indië onder garantie

F.A. C. F. VAN DER DOES
 LANGE HOUTSTRAAT 9
 DEN HAAG
 BREDA-MAASTRICHT
 Vraagt catalogus

P. DE KAT ANGELINO
MOEDRA'S OP BALI
 MET 60 TEEKENINGEN VAN
 TYRA DE KLEEN

PRIJS gecart. f 9.— geb. in geh. linnen f 11,50
 „Hoe voortreffelijk zijn de priesters zelven geteekend. Met goed overleg is, zoowel in de serie Boeddha-priesters als in die van de Sjiwa-priesters, iedere persoon tweemaal geteekend, van voren en van terzijde, daardoor wordt de houding van het lichaam en in 't bijzonder van de handen zeer duidelijk.”
 S (N. Rott. Crf.)

Uitgave v. d. N. V. „ADI-POESTAKA”, Den Haag

De heer J. R. Samson, handelsagent en koopman te Paramaribo, had de vriendelijkheid ons toe te zenden een reclamekaart, als reclameplaat uitgegeven: een plan van Paramaribo op een schaal van 1 : 8000, met een carton bevende de monding van de Suriname-rivier en de stad van Paramaribo, op een schaal van 1 : 100.000. De kaart is zeer mooi uitgevoerd en zal ook goed kunnen doen op de scholen in Suriname. De oppervlakte van Paramaribo is 1200 H.A. Wij bezien besten dank aan den heer Samson.

Dr. C. F. Schoch, hoofddirecteur van de Surinaamsche Bank te Amsterdam, heeft zitting genomen in het bestuur van de „Maatschappij ter bevordering van natuurkundig onderzoek der Nederlandsche eilanden”.

Het vorenstaande kon in het vorige nummer van dit weekblad geen plaats meer vinden.

GARAGE JANSEN
 WASSENAAR TELEFOON KIEVIET 562
 RIJKSSTRAATWEG 135 nabij Viaduct. 5008
 BENZINE LAADSTATION 3 POMPEN

ALG. HAAGSCHE EFFECTEN HANDEL
EMMAPARK 11, DEN HAAG
 Hoek BEZUIDENHOUT, TELEFOON 72821

Gratis adviezen betreffende Speculatieve en Beleggingsfondsen Toezending v. Brochure:

"SPECULEEREN MET BEPERKT RISICO"
 op aanvraag.

Gedurende Beurstijd ontvangst der Koersen van de Amsterdamsche Beurs per RADIO.

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal	80,000,000.-
Statutaire Reserve	21,117,340.-
Buitengewone Reserve	22,660,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.
 Agentschappen te ROTTERDAM en 'S-GRAVENHAGE.
 Vestigingen in Nederlandsch-Indië, Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten Incasseeringen en Financieringen.
 Schriftelijke en Telegrafische Crediten.
 Reiscreditbrieven.
 Deposito's.
 Rekeningen-Courant.
 Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken

DE BAS & Co., Bankiers
 HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

5021 **BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN**

:: Safe-Inrichting ::

Berijdt
Gazelle

Geen beter Hollandsch rijtuig
J.F. VROLIJK ZOUTMANSTR 10^A
TEL. 34725
'S-GRAVENHAGE.

B. G. TAL, Accountantskantoor
 Stille Veerkade 24 's-Gravenhage
 Telefoon 14715

Contrôle, bijwerken van administraties
 Behandeling van belastingzaken
 ADVIEZEN, OP BEDRIJFS-ECONOMISCH GEBIED

Wissel In- en Verkoop Creditbrieven Telegrafische Uitbetalingen	Hollandsche Bank voor West-Indië Heerengracht 471 AMSTERDAM Tel. 31290 en 35290 CURAÇAO CARACAS VENEZUELA Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië, Venezuela. Columbia en Midden-Amerika. 5008	Incasseeringen Handelsinformatie Rembours- en Document.-Crediet
--	---	--

land is in hoofdzaak toe te schrijven aan verminderden uitvoer van phosphorzure kalk.

De doorvoer is in 1925 ook toegenomen. Deze bedroeg 112.600 ton, of 36.510 ton meer dan in 1924.

Het hogere cijfer van den doorvoer is in hoofdzaak ontstaan door den vermeerderden doorvoer van ijzerwaren, cement, hout, meel, dividivi, wijn en bier....

Uit het Jaarverslag van de K. N. Mij. tot Exploitatie van Petroleumbronnen in Ned.-Indië.

Curaçao.

Evenals het vorige jaar kenmerkte ook 1925 zich door groote activiteit. De opslag-, verwerkings- en vervoercapaciteit werden belangrijk ver groot, ten einde aan alle eischen te kunnen voldoen.

Venezuela.

Caribbean Petroleum Company. Ook gedurende 1925 viel eene stijging in de productie waar te nemen; zij bedroeg 952.839 K.G. ton (770.340 K.G. ton).

De bestaande opslagcapaciteit zal met een 9-tal tanks van 10.000 ton elk, worden uitgebreid.

In verband met het steeds toenemend verbruik van petroleum-producten in Venezuela, werd besloten de verwerkings-capaciteit der raffinaderij te San Lorenzo aanzienlijk te verhoogen.

Venezuelan Oil Concessions Ltd. In Juli van het afgelopen jaar werd met de Venezolaansche regeering eene overeenkomst gesloten, die door de weigevende macht werd bekrachtigd, waarbij onder meer aan de bewoordingen, waarin de concessie was vervat, eene duidelijker interpretatie werd gegeven.

De productie was in 1925 aanmerkelijk hooger dan in 1924: 690.749 K.G. ton (392.141 K.G. ton).

Gedurende het afgelopen jaar werd voortgegaan met de werkzaamheden op het La Rosa-veld. Ook op alle andere velden werden de boringen krachtig voortgezet en nieuwe velden ontsloten.

De begrooting voor 1927.

In haar vergadering van 8 Mei 11. heeft de Koloniale Raad de begrooting voor 1927 behandeld. De notulen hebben ons nog niet bereikt, doch aan de *Amigoe* ontleenen wij, dat door een dertigtal amendementen de begrooting met f 1.372.569.— is ontlast, waaronder f 929.300.— voor de watervoorziening. Uit de mededeelingen in dat blad begrijpen wij, dat bij de behandeling belangrijke onderwerpen ter sprake zijn gebracht, zoodat wij ons stellig voornemen, daarop terug te komen. Reeds nu willen wij een korte beschouwing van de *Amigoe* zelf plaatsen over de bezoldigingen, omdat die ons anders misschien ontgaat.

Na vermeld te hebben, dat het raadslid De Lannoy bezwaar maakte tegen de voorgestelde verhooging van de bezoldiging van den administrateur van financiën, omdat daardoor de bestaande in de onderlinge verhouding op losse schroeven zou gezet worden, schrijft het blad:

„Dit standpunt is volkomen juist. Toch dunkt ons, dat men, door 't over een andere boeg te gooien, hetzelfde, misschien nog meer, had kunnen bereiken, zonder dit gezond principieel geweld aan te doen. Eigenlijk om juist te zijn, moeten we 't anders zeggen.

De Gouverneur zelf heeft vroeger dit principieel reeds geweld aangedaan en die salarisregeling op losse schroeven gezet. En de Kol. Raad heeft zich nu een mooie glegenheid laten ontglippen die schroeven weer vaster aan te draaien.

Wij hebben sinds ruim een jaar een duurtebijslag, welke echter niet van kracht is voor salarissen boven de 6000 gld. Door die uitzondering is er in die salarisregeling een wanverhouding ontstaan.

Indien de Raad nu bij deze gelegenheid had voorgesteld, de duurtebijslag ook over de salarissen van boven de 6000 gld. uit te strekken, zou het juiste evenwicht weer hersteld, zou ook aan deze categorie van personen (en het zijn er zoo weinigen) voldoening zijn geschonken, zou de administrateur van financiën er tegelijk profijt van getrokken, zij 't misschien niet in die mate als de Gouverneur hem nu had toegedacht.

Bovendien nu de Hooge Regeering zelf aan den Gouverneur onzer Koloniën een toeslag op zijn salaris heeft geschonken, vervalt het motief waarom de hogere ambtenaren van die gunst van duurtebijslag moeten worden uitgesloten. Ook voor hen geldt het duurdere leven, enz.

De koloniale kas kan dat stootje best verdragen. Het is zeker goed de hand op de beurs te houden, doch men kan de koorden ook te strak aanhalen. Men moet met zijn tijd weten mee te gaan. In handel

en industrie worden op ons eiland hogere tractaten genoten dan in het corps ambtenaren, ook in hogere en hoogste rangen.”

Geschiedkundige Sprokkelingen.
 De scheepvaart op Curaçao in 1853.

Kwamen binnen 741 schepen, 49765 tonnem. in 1852 dan in 1853 102 vaartuigen. Minder in dan in 1853 2287 tonnem. Onder deze getallen niet begrepen oorlogsschepen en vaartuigen voor dek.

De Cur. Cri. 8 April 1853

Uit den Verren Vreemde.

Nog steeds slavenhandel.

The Pioneer kon een correspondentie uit Calcutta publiceeren, waarin de gegevens verwerkt zijn, schaft door den leider der uit de Hoekawang-teruggekeerde zending, welke daar nog bestaande standen, w.o. de slavenhandel, moest opheffen of opheffing ervan voorbereiden. Zij heeft deels de resultaten bereikt, anderdeels een veelbelovend uitzicht kunnen openen, en zij heeft dit kunnen zonder eenigen geweldmaatregel toe te passen.

Leider was de heer J. T. O. Barnard, hij was zeld door kapitein C. J. S. Fraser, die ook een gewapend geleide tot zijn beschikking had.

In 1925 was Sir Harcourt Butler, gouverneur Burma, naar de Kachin-stam in de Hoekawang-gegaan, waar hij een vergadering van hoofden had legd. Bij die gelegenheid had hij erop gewezen, dat slavenhandel niet mocht blijven voortbestaan, en dat de opheffing ervan geen genoeg zou kunnen worden genomen met halve maatregelen. Hij liet de kwade genomen met halve maatregelen. Hij liet de kwade aan hun overweging over, in afwachting van de afdoening van deze aangelegenheid zou komen. De Barnard kwam dus ter volbrenging van een aangedigde zending.

De uitrusting van zijn expeditie werd op 500 dieren vervoerd. Hij kon tot Mogaeng per spoortrein dan tot Kamaing een goeden weg volgen. Daar men nog negen dagen door moeilijk terrein te om Maininghkwang te bereiken, waar het hoofdkamp werd gevestigd.

Van uit dit punt heeft Barnard de moeilijke volbrenging gehad de Kachins te overreden om slaven, die de helft van de bevolking uitmaakt, vrijheid te geven. De opdracht was te moeilijker, men tegenover een overoude instelling stond, waar niemand het schandelijke inzag. De Kachin laar werk verrichten door slaven; hun aantal was overvloedig voorgesteld, maar beliep toch nog 3445. De en de slavin werden gekocht.

Barnard was er werkzaam van 9 December 1925 31 Maart 11. In dit tijdvak werd elke slaaf opgevoerd en hem een bevrijdingsbewijs gegeven. Dit ging niet zoo maar. Bezoeken aan de dorpen, bespreken met de hoofden en de slaven-eigenaars hebben resultaat voorbereid. Voor het vrijlaten van de slaven werd een zoodanige vergoeding uitgekeerd, dat algemeen gesproken, de Kachin met deze regeling genomen was. Maar verwacht mag worden, dat men een tot inkeer zal komen, wanneer hij zich zelf werk geplaatst zal vinden, dat tot nu toe voor hem gedaan, en dat hij beneden zijn waardigheid acht, het vrijlaten van de 3445 slaven is in totaal 1.96.100 betaald. Zal 't nu ook gelukken de verhouding tussen de voormalige meesters en slaven zoo te regelen, zij samen als vrije lieden in eenzelfde gemeenschap vreedzaam kunnen leven? Barnard heeft voorzigtig getroffen om de verwachtingen hieromtrent gunstig stellen, maar de ondervinding heeft elders geleerd een zoodanige kunstmatige, plotselinge hervorming altijd vlot het nieuwe spoor volgt.

Heeft de zending Barnard voor de afschaffing van slavernij onder de Kachins alles opgeleverd waar haar, in de verst strekkende verwachting, ge mocht worden, voor een anderen stam, die der heeft zij 't niet verder mogen brengen dan geleverd verschaffen, waarop hopelijk verder zal zijn v werken.

Nadat Barnard en Fraser op 31 Maart hun taak Kachins als voltooid beschouwden trokken zij, geweerdragenden en een transport vergezeld, door weinig bekend terrein naar Lebo, een stam de Dibrosadica-spoorbaan in Assam. Bij dezen van ongeveer 125 mijl moesten zij door het gebied Nagas trekken, tweede doel van hun zending, dat

Volharding voert tot doel
Adverteer voordurend

CASSA MARIS

Bedden- en Meubelmagazijn
NEPTUNUSSTRAAT 76-78
DEN HAAG

Vakkundig Reparatie-Atelier

voor Stoffeederij,
Bedden, Matrassen en Markiezen

JOH. TOET - 'S-GRAVENHAGE

Comestibles - Delicatessen - Kruidenierswaren
AERT VAN DER GOESSTRAAT 34 TELEFOON 51561

INDISCHE INGREDIËNTEN
Special. in Fijne Vleeschwaren, Koek, Bisquit, Chocolade

Het soliedst adres

voor Electriche benoedigdheden
en Installeren van electriche
geleidingen, is

M. A. VROLIJK

Thomsonlaan 41 Telef. 35618
'S-GRAVENHAGE

Alle voorkomende reparatiën tegen concurrerende prijzen.

HERMAN MIDDENDORP

HET ZWARTE VENSTER

MET BANDVERSIERING VAN JOH. L. TER VEER.
Ingenaaid f 3.25, gebonden f 4.50.

„... Middendorp heeft den waren toon getroffen. Nergens hindert ons een vals ch geluid. Hij is noch sentimenteel, noch stoort ons een te realistische uitweiding of noodelooze mooi-schrijverij.”

Frits Lapidoth in *De Nieuwe Courant*.

„... Hoe dan ook, dit boek van Herman Middendorp is moeilijk te vergelijken met de hedendaagsche literaire verschijningen. Het is geen psychologische roman, gelukkig niet, en het is, wat zuiverheid van geest betreft, bijna niet aan te nemen als een schepping van dezen tijd.”

Johan Koning in *De Indische Courant*.

Uitgave v. d. N.V. „ADI POESTAKA”, Den Haag

GEOPEND

MAISON VERBAAN
MODERNE DAMESKAPSALON
MASSAGE - MANICURE - PEDICURE

PR. MAURITSPLEIN 21 - DEN HAAG

J. VAN BUUREN

APOTHEKER
KANAALWEG 53 :: SCHEVENINGEN
TELEFOON 50105

Nog te ontvangen van Beekbergen Vooruit f 23.—
Vergroot het voordeelig saldo met 17.65 tot f 44.80.

Uitgaven.

Porti	f 36.07
Bureau	15.90
Zaalhuur	27.50
Projectie	58.67½
Advertentiën	86.87
Drukwerk	35.60
Reizen *)	101.80
Fooyen	12.20
Vrachten	13.53
Afdrachten:	
Cursus V. U.	f 35.—
Aan H.B.	75.—
Afbetaling tekort 1924	69.49½
Voor Wonosobo	300.—
Voor Pa v. d. Steur	301.40
Honoraria	30.10
” 810.99½	
Diversen	26.19
Totaal f 1225.33	
Saldo	27.15
Totaal f 1252.48	

Nog te betalen aan plaatjeshuur f 5.35.

Aldus vastgesteld in de bestuursvergadering van 3 Januari 1926 en de Jaarvergadering van 25 Januari 1926.

De Secretaris-Penningmeester,
J. C. BAARS.

Nagezien en accoord bevonden:

A. H. DE BATS.
J. EIGENHUIS.

*) Hierin begrepen auto's naar de buurtvergaderingen en reiskosten sprekers.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur.

Aan H.H. Secretarissen (Penningmeesters) der afdelingen wordt bekend gemaakt, dat de Administrateur der Vereeniging van 23 Juni—8 Juli afwezig is en de wekelijksche mutatiestaten in de nos. van 1 en 8 Juli niet zullen worden opgenomen.

ONDERWIJS IN DE AARDRIJKSKUNDE OP GYMNASIA.

De motie met toelichting, naar aanleiding van het voorstel-Nijmegen — zie K. W. van 17 Juni j.l. — ter kennis gebracht van den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, is mede in afschrift toegezonden aan den Minister van Koloniën, den Wethouder van Onderwijs alhier, en aan het College van Curatoren van de Gymnasia.

Van de Redactie.

DIENSTVERRICHTING „VOORWAARTS”.

Een commissie van oud-gegagiede en gepensioneerde militairen van de legers in Oost- en West-Indië heeft in Mei 1923 de dienstverrichting „Voorwaarts”, gevestigd Jan Evertstraat 19, den Haag, opgericht met medewerking van het departement van Koloniën en geldelijke steun der Koninklijke familie, enkele Indische Cultuur-Maatschappijen en oud-Indische civiele-militaire autoriteiten.

Het doel is, om den oud-Indischen militair door werkverschaffing bij deze dienstverrichting, het maatschappelijke leven eenigszins dragelijk te maken.

Aangezien het tegenwoordig in gebruik zijnde materiaal dringend behoefte heeft aan vernieuwing, doet het bestuur een beroep op de hulp en medewerking van het publiek, om door een geldelijke bijdrage het in staat te stellen, de noodige vernieuwing en aanvulling van dit materiaal (handwagens, bakfietsen, enz.) mogelijk te maken.

Penningmeester is de heer M. W. Bladergroen, Laan van Eik en Duinen 107, Giro No. 99208. (H. Ct.)

Van het Informatie-Bureau:

INDISCHE VERLOFGANGERS.

F. K. Kuhnt, Godsdienstleeraar bij de Evangelische

WONINGBUREAU „DE CONCURREN

Thomsonlaan 52 - Den Haag - Telefoon 361

Sterk concurrerende voorwaarden voor Koopen en Verkoop van Huizen, Huren en Verhuur van Huizen, Etages en Appartem., gem. en/of ongem.

5232 J. H. M. OHL, Gep. Kapt. O. I.

- Broedergemeente, Paramaribo; Zendingenoot der Evangelische Broedergemeente te Zeist, Utrecht; C. Hoek, Havenmeester en Loods te Willemstad (Surinaam); p/a. J. van Katwijk, van der Palmstraat, Rotterdam.
- L. Kalff, Ambtenaar 4de klasse (groep II) der Uiterste Eilanden; Jac. v. d. Does, Den Haag.
- Mej. T. van Cattenburch, Assistentie bij het bureau van het hoofd van de 1e Post- en Telegraafafdeeling te Weltevreden; Obrechtstraat 375, 's-Gravenhage.
- Mej. J. Brandes, Assistentie bij het bureau van het hoofd van de 7e Post- en Telegraafafdeeling te Maastricht; Obrechtstraat 375, Den Haag.
- J. H. Jansen, Griffier 1ste kl. van de Landraden te Rotterdam; Voltastraat 58, Den Haag.
- A. J. van Mourik, Technisch ambtenaar 2e kl. P.T.T.; Hobbemastraat 288, 's-Gravenhage.
- O. O. Rhemrev, Administrateur (burgerlijk ambt) bij den Magazijndienst der Genie; Van Boeckelaan 14, Den Haag.
- M. Krammenhoek, technisch Ambtenaar 4e kl. P.T.T.; Valkenboschkade 406, Den Haag.
- P. O. Doeve, Controleur 1ste kl. bij de P.T.T.; d'Orléans 16, Parijs.
- P. H. R. Huynen, Referendaris 1ste kl. bij de S.S. te Rotterdam; p/a. J. R. Smeets, Valkenburg.
- Mej. A. Dories, Verpleegster der 1ste kl. bij den Volksgezondheid, Boreelstraat 4, Den Haag.
- D. van der Made, Onderbeheerder 1ste kl. bij het venbedrijf te Soerabaja; p/a. J. A. Hagen, Jannestraat 27, Rotterdam.
- J. A. Hordijk, Onderwijzer der 3e kl. bij het Eur. L. O.; Obrechtstraat 499, Den Haag.
- G. Wiersma, Kasbeheerder 1ste kl. bij de S.S. te Rotterdam; v. Hoornbeekstraat 57, Den Haag.
- Ir. J. H. Janssen, tijd. wnd. Hoofdingenieur-afdeeling chef bij de S.S. en Tr.; p/a. L. C. F. Polderman, caciastraat 19, Den Haag.
- A. M. van Well, Hoofdbesteller bij het P. en T. te Rotterdam; p/a. Th. van Well, Orthen (Den Bosch).
- H. A. van Leeuwen, Stationscommies 1ste kl. bij de S.S. en Tr.; Van Beverningkstraat 108, Den Haag.
- G. C. A. Smith, Tijd. wnd. boekhouder b. d. dienste S.S. en Tr. Obrechtstr. 244, Den Haag.
- H. J. Hardonk, Controleur 1ste kl. b. d. P.T.T.; venter.
- G. Twijssel, Gedipl. techn. ambtenaar 1ste kl. bij den Dienst van de Opiumregie; Tasmanstraat 151, Den Haag.
- F. Mabelis, Onderwijzer der 1ste kl. b. h. Openb. L. O.; Elsstraat 37, 's-Gravenhage.
- J. A. van der Meijden, Stationscommies 5e kl. S.S. en Tr.; Paulus Buysstraat 48 I, 's-Gravenhage.
- A. Ch. D. Bothé, Ingenieur 2de kl. b. d. dienst van de Mijnbouw; Bergschelaan 74b, Rotterdam.
- W. R. Ceuninck van Capelle, Hoofdopzichter bij de Waterstaat en 's-Lands Burgerlijke Openb. Adriaan Pauwstraat 48, 's-Gravenhage.
- A. P. Ingram, Beheerder 1ste kl. b. h. Landsplan te Terendam (Padang); Copernicusstraat 24, 's-Gravenhage.
- S. Hartog, Directeur van de 2de openb. Muloafdeeling Algemeene Middelbare school te Malang; p. a. Birkhoven, Amersfoort.
- A. P. de Jonge, Onderwijzer der 1ste kl. b. h. Openb. Europ. L. O.; Piccardstraat 55, Goes.
- Ir. W. F. F. Oppenoorth, Tijd. wnd. hoofdinspecteur der Dienst van den Mijnbouw; Frankenslag 19, 's-Gravenhage.
- J. J. Eckhardt, Officier van Gezondheid 1ste kl. Van Baerlestraat 118, Amsterdam.
- J. J. A. v. d. Lande, 1e luit. der Inf.; Schoondaalsestraat 78, Rotterdam.
- O. M. de Munninck, 1e luit. der Cavalerie; Sweelinckstraat 182, 's-Gravenhage.
- A. van Oosten, 1e luit. der Artillerie; Buys Ballotstraat 14, Utrecht.
- L. P. F. Schimpje, Kapitein der artillerie; Albertstraat 8, 's-Gravenhage.
- J. Tuin, 1e luit. der Infanterie; St. Annastraat 4, Rotterdam.
- F. H. Terlaak, Officier van Gezondheid 2de kl. Wouwermanstraat 20, Amsterdam.
- J. H. Macpherson, Baas sloepenmaker, tevens en mastenmaker bij het Marine Etablissement te Soerabaja; p. a. P. Emmer, Paul Krugersstraat, Haarlem.
- J. N. de Jel, Leeraar bij de Prins Hendriksschool te Rotterdam; p. a. P. Emmer, Paul Krugersstraat No. 54b, Rotterdam.

DENKT
U wel aan ons blad voor
Uw reclame?

Pension Mevrouw OP 't HOLT

KRULLELAAN 37 ⁵⁰⁶⁰ ZEIST.

*Munt uit door goeae keuken
en bliijke brjzen*

Wordt door goede Indische Families aanbevolen.

P. VAN DEN BERGE

Bankastraat 4i Tel. 15587 's-Gravenhage

Gas, Water, Electriciteit, Baden, Geysers, Haarden,
Gaskachels, Tuin- en Gasslangen,
Lood- en Zinkwerker. ⁵²⁸⁹

Groote Reparatie Inrichting

Mutatiestaat van 16 tot 23 Juni.

Nieuwe Leden: Geïntroduceerd door:

Mevrouw Smits, geb. Rant, Velp, Nordlaan 2. f 5.
A. de Runk, Oosterbeek, Stationsweg 21. f 5.
I. R. H. Gockinga, Hoofd-Ingenieur-direct. Rijkswaterstaat, Sweerts de Landassir. 50. f 5.
Mr. S. Tromp Meesters, Advocaat, Arnhem, Jollesstraat 3. f 5.
Dr. J. C. Hartogs, Directeur Nederl. Kunstzijdefabriek, Arnhem, Velperweg 55. f 5.
A. Bax, Groothandelaar in rijwielen, Arnhem, Mariënborgstraat 8-9. f 5.
W. A. Eisma, Koopman, Arnhem, Nieuwe Plein 42. f 5.
Mej. A. P. J. Groshans, Arnhem, Utrechtsche weg 186, Pension „Arja“. f 2.50.
D. M. G. H. Putman Cramer, Velp, Rosendaalsche laan 20. f 5.
S. F. van der Weide, Velp, Zuffenschestraatweg 31. f 5.
D. A. R. Hellendoorn, Velp, Hoogeweg 2a. f 5.
L. M. G. v. d. Myll Dekker, Steenfabrikant, Velp, Boulevard 11. f 5.
J. H. Veenendaal A. Lzn., Velp, Kerkallee 5. f 5.
E. J. Rothuizen, Architect, Velp, Tromplaan 3. f 5.
G. Elink Schuurman, Velp, Stationsstraat 8. f 5.
Dr. W. A. A. Hecker, Velp, Kastanjelaan 25. f 5.
Mr. P. Peelen, Velp, Havelaarstraat 2. f 5.
W. Keizer, O.-I. Ambten., Oosterbeek, Mariaweg 50. f 5.
C. E. Saijers, Ass.-Resident, Oosterbeek, Veerweg 5. f 5.
A. van Witenburg, Gep. O.-I. Ambtenaar, Oosterbeek, Jacobastraat 2B. f 5.
Jhr. Mr. H. Laman Trip, Oosterbeek, Benedendorp 68. f 5.
Mej. Tony de Ridder, Letterkundige, Oosterbeek. f 5.
G. J. A. Steen, Ingenieur, Oosterbeek, Schelmsche weg 34. f 5.
H. Tulp, Oosterbeek, Utrechtsche Weg 111. f 5.
Jhr. H. W. M. van Coehoorn van Sminia, „de Buitenhof“ te Brummen. f 5. (behoort bij Afd. Arnhem).
W. Richrath, tandprotheticus, Busdelse laan 15, Velp. f 5.
Beger, Hotelhouder, Hotel Naeff, Hoofdstraat 34, Velp. f 5.
Mr. P. B. H. van Groin Soeters, Wassenaar, Duiweg 5. f 5.
A. Dirks, Controleur B.B., Den Haag, Houtrustw. 52. f 5.
A. Freudentberg, Kapt. Inf. O.-I. L., Den Haag, Reinckenstraat 5. f 5.
J. W. van Aalst Jr., Onder-Directeur Surinaamsche Cultuur Mij., Den Haag, Molenstraat 15. f 5.
Dr. de Kat Angelino, Javastraat 57, Nijmegen. f 5.
C. Mollema, Chef de Bureau K. P. M., Weltevreden, v. Slichtenhorststraat 49, Nijmegen. f 5.
Ter rectificatie: A. Bertling, Hoofdadministrateur ondern. „Sedep“, Pangalengan, Bandoeng. f 60.
Mevr. M. Wiersma—Cramer, Rembrandtlaan 1, Apeldoorn.

Mej. C. C. de Monchy te Arnhem.

Secretaris Afd. Arnhem.

den heer J. H. Bybau te Den Haag.
den heer R. Zuyderhoff te Den Haag.

den heer J. Swartjes te Den Haag.

Mevrouw F. J. van Aalst-Koopman te Den Haag.
Vice-Voorzitter afdeling Nijmegen.

Secretaris afdeling Nijmegen.

Hoofdvertegenwoordiger „Oost en West“ in O.-Indië.

Mevr. S. A. Hoen—Keyzer.

Nieuwe Begunstigers:

Mevrouw Escher-Gleichman, Oosterbeek, Villa „Rozanda“, Utrechtsche weg. f 3.
Mej. J. C. van Beusekom, Arnhem, van Nispenstr. 18. f 2.
H. F. Ledeboer, Ass.-Res., Javastraat 59, Nijmegen. f 1.
C. Broerius van Nedek, Comm. 2e kl. P.T.T., Javastraat 50, Nijmegen. f 2.50.
W. C. A. Goedbloed, Onderw. 1e kl., Javastraat 58, Nijmegen. f 1.

Mejuffrouw C. C. de Monchy te Arnhem.

Vice-Voorzitter afdeling Nijmegen.

Penningmeester afdeling Nijmegen.

Afschrijven:

N. Scheltema, Hattum.

Adresveranderingen:

Dr. J. B. van Milaan, Leeraar H.B.S., van: Bilthoven, Parklaan 50, naar: Bandoeng.
M. A. Evers, Kapitein Inf., van Nijmegen, Kastanjelaan 10, naar: Bandoeng D. v. O.
E. Zuur, van: Wassenaar naar: Rue Barella 86 te Bas-coup-Chapelle (Belgique).

D. C. Prins, Predikant-Zendelingleraar, Soerabaya, van: van Deventerlaan 57, naar: Parkhotel, Boebolan 67.

J. S. Stienstra, van: Hoogewoerd 42a, Leiden, naar: Nieuwstad 99, Leeuwarden.

H. Kievit, var Papandajalaan 61, Bandoeng, naar: Marinewerf, Soerabaya.

SCHOENMAKER

BLIJF BIJ JE LEEST!

Een oud spreekwoord en een wijs spreekwoord. Alleen in zijn eigen vak kan iemand iets goeds praesteeeren. Een bankier heeft geen verstand van den kaashandel, evenmin als een electricien van hondenschereen. Maar allemaal kunnen zij in enkele uren leeren drukken, teminste als men de verzekeringen gelooft der handelaars in

KANTOOR-DRUKMACHINES.

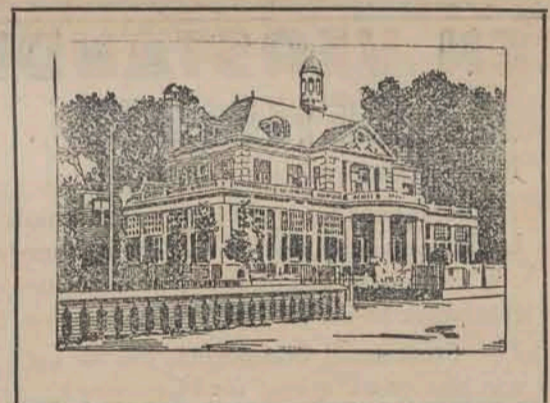
Als men dan zoo'n machine aangeschaft heeft, valt het aanleeren van het drukkersvak lang niet mee, het werk kan niet halen bij dat van een goed geoutileerde drukkerij en slecht reclamedrukwerk is het tegendeel van een reclame. Indien gij echter met uw drukwerk eer wilt inleggen en er de aandacht op wilt zien gevestigd, bestelt het dan bij de

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 * TELEF. 11987

Hotel-Café-Restaurant

„Boschhek“

Tel. 72060 DEN HAAG

Modern ingericht Hotel
Centrale Verwarming
Warm- en Koudwaterleiding
Kegelbanen Tennisbanen
Garage met werkplaatsen

Dagelijks van 6 tot 10 uur

DINER

Voor Hotelgasten en Bezoekers heeft „Boschhek“ **Luxe Auto's** beschikbaar.

S

Haagsche Glazenwasscherij „Duinoord“

Schuytstraat 57 : DEN HAAG : Tel. 34644

FABRIEK VAN JALOUZIEËN, MARQUISEN EN ROLLUIKEN ⁵⁰⁵⁸

Levering van alle soorten Timmerwerk

Heeren Secretarissen der afdelingen die, voor propaganda-doeleinden, boekwerkjes welke bij het Informatie-bureau der Vereeniging verkrijgbaar gesteld zijn (zie pag. 16 K.W.) wenschen te ontvangen, gelieve hiervan opgave te doen aan het Secretariaat, Heulstraat 17.

G. J. R. VAN DER GAAG & Zoon
 GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS 5023

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA 5027
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

TOKO BOGOR
 Suezkade 122b - DEN HAAG - Tel. 33472
 EXTRA AANBIEDING 5207
AKAR BAHAR BANDEN
 afdoend middel tegen jicht en reumatiek
 van f.1.- tot f.2.50.
 EN GROS EN DETAIL

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12503 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELLEN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.
 BALARTIKELLEN. 5022

EEN VERSTANDIG ZAKENMAN
 doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie, kundig personeel, een net ingericht kantoor, om zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen, Natuurlijk levert hij ook prima artikelen.
 Zijn firma moet een goeden indruk maken op zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil maken. Daarvoor zorgt hij ook, dat zijn handelsdrukkerwerk een correcten indruk maakt, zoowel wat betreft stijl als uiterlijk.
 Ook zijn reclamedrukkerwerk moet er aanlokkelijk uitzien, want hij weet, dat slecht reclamedrukkerwerk wel drukwerk, maar geen reclame zou zijn. Hij zoekt dus voor zijn drukwerk een drukker die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste van de kwaliteit van het drukwerk. Hij weet, dat dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen.
 Dergelijk verstandige zakenlieden bestellen tot hun groote tevredenheid hun drukwerk bij een der beste drukkerijen van Den Haag: S

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafraichissements 5015
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

HOTEL „DE TWEE STEDEN" RESTAURANT „DE TWEE STEDEN"
 Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 's-Gravenhage
FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD
 SPECIALE TARIEVEN VOOR LANGDURIG VERBLIJF KAMERS MET STROOMEND WATER EN PRIVE BAD
 THE DANSANT - DINER CONCERT ROEMEENSCH ORKEST
 UITSTEKENDE KEUKEN GERENOMMEERDE WIJNKELDER

Vereeniging „OOST en WEST"
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Haag, Tel. 50752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en lieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen **INFORMATIE-BUREAU** ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West- of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekking op elk gebied personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 's-Gravenhage, Telef. 14519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichting zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.
TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Telef. 50752. Dit „T" biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland toeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aan te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.
TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan", van Boetselaerlaan 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. In bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetreft willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. No. 50248.
LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actueele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.
NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING (Anna Paulownastraat 48, Den Haag). Samenwerking ten aanzien van de uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenen, verstrekt als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.
BUREAU VOOR ADVIEZEN op huishoudelijk- en maatschappelijk gebied, onder leiding van de J. Franco Mendes—Calisch en L. Kappeijne van de Coppello—Wijgers. Spreekuur Donderdagmiddag 2—4 en volgens afspraak, Nic. Maesstraat 57, Amsterdam, Tel. 22492.
 Aan dit bureau is een cursus verbonden ter opleiding van vrouwen en meisjes die naar Indië gaan.

- ** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17 en de MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:
- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - 2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 - 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 - 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
 - c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkjes Vooruitzichten.
 - No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederl.-Indië, zoomede verplegers en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerlijken Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Op nieuw herzien) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrecht en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien) Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegr.- en Telef.dienst in N.-I. (Op nieuw herzien) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
Serie I. No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel. " 2. Indische toestanden gezien door een inlander. " 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland. " 4. Sarikat-Islam. " 5. De Suikernijverheid in Nederlandsch-Indië. " 6. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java. " 7. Denkbeelden der Inlanders van onze Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten. " 8. De Europeesche vrouw in Indië. " 9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging. " 10. Over de Kolonie Suriname.	Serie II. No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. " 2. Het Javaansch toneel. " 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië. " 4. De theecultuur op Java. " 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. " 6. Een doode taal in Indië. " 7. De Inlandsche dorpsgemeenschap op Java. " 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië. " 9. De Javaan gelijk hij schijnt en is. " 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.
Serie III. No. 1. Over Ball en zijne bewoners. " 2. Bevolving in Nederlandsch-Indië. " 3. Kindercriminaliteit in Nederlandsch-Indië. " 4. Indische Scholen onder de Oost-Indische Compagnie.	Serie III. No. 5. Nederlanders in Indië. " 6/7. Het Nederlandsch-Indisch Volkseredietwezen. " 8. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië. " 9. De Slavernij in Oost-Indië.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den hoofdverleggenwoordige Vereen. in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostkust.

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia. 5215

Zeebaboe's en Jongen beschikbaar.
 Te bevragen in „PERSINGGAHAN"
 Advies Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden van Boetselaerlaan 2 DEN HAAG Tel. 5015